

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
БІБЛІОТЕКА

Серія

**«Вчені — ювіляри Київського університету
імені Бориса Грінченка»**

Випуск 20

*Ковбасенко
Юрій Іванович*

Біобібліографічний покажчик

Київ — 2013

УДК 016:82

ББК 91.9:83

К56

Упорядники:

Демченко Н.М., провідний бібліограф,
Зотова В.А., директор бібліотеки Київського університету
імені Бориса Грінченка.

Науковий редактор, відповідальна за випуск:

Зотова В.А., директор бібліотеки Київського університету
імені Бориса Грінченка.

Ковбасенко Юрій Іванович : біобібліографічний покажчик /
К56 Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Гуманіт. ін-т, Б-ка ; упоряд.: Н.М. Дем-
ченко, В.А. Зотова ; наук. ред., відповід. за вип. В.А. Зотова. — К. :
[Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 2013. — 88 с. — (Сер. «Вчені —
ювіляри Київського університету імені Бориса Грінченка»). —
Вип. 20.

Двадцятий випуск покажчика серії «Вчені — ювіляри Київського уні-
верситету імені Бориса Грінченка» присвячений Ковбасенку Юрію Івано-
вичу, завідувачу кафедри світової літератури Гуманітарного інституту Київ-
ського університету імені Бориса Грінченка, кандидату філологічних наук,
професору.

У покажчику подано бібліографію наукових праць ювіляра за період з 1986
до 2013 р. Це — дисертація, автореферат дисертації, навчальні програми, на-
вчальні та навчально-методичні посібники, підручники, статті в наукових та
періодичних виданнях, тези виступів на науково-практичних конференціях.

Для науковців, фахівців у галузі філології, викладачів вищих навчальних
закладів, аспірантів, студентів, учителів.

УДК 016:82

ББК 91.9:83

Ковбасенко Юрій Іванович,

завідувач кафедри світової літератури Гуманітарного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат філологічних наук, професор

Двадцятий випуск покажчика «Вчені — ювіляри Київського університету імені Бориса Грінченка» присвячений **Ковбасенку Юрію Івановичу**, завідувачу кафедри світової літератури Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидату філологічних наук, професору.

У покажчику подано бібліографію наукових праць за період з 1986 до 2013 р. Це — дисертація, автореферат дисертації, навчальні програми, навчальні та навчально-методичні посібники, підручники, статті в наукових та періодичних виданнях, тези виступів на науково-практичних конференціях.

Покажчик адресовано фахівцям у галузі філології, викладачам вищих навчальних закладів, аспірантам, студентам, вчителям.

Бібліографічний покажчик складається з окремих розділів.

Розділ 1 «Вітання до ювілею» містить вітальні слова друзів та колег.

Розділ 2 «Ковбасенко Юрій Іванович. Основні дати життя та діяльності» представляє матеріали про життя та наукову діяльність ювіляра.

Розділ 3 «Покажчик наукових праць Ю.І. Ковбасенка» містить перелік наукових праць: автореферат та дисертація на здобуття наукового ступеня, навчальні програми, навчальні та навчально-методичні посібники, підручники, статті в наукових та періодичних виданнях, тези виступів на науково-практичних конференціях.

Розділ 4 «Наукова школа Ю.І. Ковбасенка» відображає наукове керівництво Ю.І. Ковбасенка дисертаційними дослідженнями.

Розділ 5 «Фотогалерея» складається з фотографій із особистого архіву ювіляра.

Бібліографічний опис праць здійснено згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання» та з урахуванням вимог ДСТУ 3582-97 «Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі».

Допоміжний апарат покажчика представлено:

- статтею від упорядників;
- схемою групування матеріалу (змістом).

Висловлюємо щирю подяку Ю.І. Ковбасенку за активну участь у підготовці покажчика.

Розділ 1

Вітання до ювілею

Розгорнута книга нагадує птаха в польоті,
є в цьому щось хвилююче і значуще.
Розгорнута книга — як розпростерті крила.
Я заглиблююсь в неї і відчуваю, що крилатію сам.
Крила книги — мої крила.
Базилевський В.

Вельмишановний Юрію Івановичу!

Прийміть сердечні вітання з нагоди Дня народження!

Бажаємо Вам міцного здоров'я, особистого щастя, яскравих успіхів та здійснення найзаповітніших мрій. Нехай кожен день буде осяяний високим злетом душі, а добре самопочуття і гарний настрій стануть запорукою Вашого процвітання. Миру, злагоди, шани, любові та достатку у Вашому домі!

Нехай доля і надалі буде прихильною до Вас, даруючи радість життя, незрадливу удачу, вірних і надійних друзів.

З повагою,
колектив бібліотеки
Київського університету імені Бориса Грінченка

Шановний Юрію Івановичу!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди Вашого 55-річчя!

Ваша працелюбність, людяність, доброзичливість, компетентність і високий професіоналізм стали запорукою глибокої поваги серед колег, вчителів світової літератури та кількох поколінь студентів-грінченківців. Ваша багаторічна цілеспрямована праця з удосконалення вітчизняної системи освіти гідна лише найвищих похвал і нагород!

З почуттям щирої поваги бажаємо Вам бадьорості, творчого натхнення, невичерпної енергії, плідної праці, добробуту, міцного здоров'я, успіхів у шляхетній справі навчання і виховання молоді та юнацтва. Нехай Вам усміхається удача, щасливою буде Ваша родина і кожен новий день буде щедрим на успіхи та звершення, багатим на радісні звістки, приємні події і високі досягнення!

Від усього серця бажаємо, щоб усе зроблене Вами було невіддільне плину часу й зміні поколінь. Тож нехай і надалі солодкоголоса муза Калліопа надихає Вас на творчі злети й наукові досягнення, а Кліо дарує добру славу серед людей!

Многая літа, дорогий ювіляре!

З повагою і найкращими побажаннями,
колектив Гуманітарного інституту

Вельмишановний Юрію Івановичу!

Прийміть найщиріші привітання з нагоди Вашого ювілею.

Педагогічна громадськість добре знає Вас як досвідченого фахівця методики навчання світової літератури, людину високої культури, блискучого організатора, що докладав багато зусиль до підготовки педагогічних кадрів.

Ваша багаторічна праця в системі вітчизняної освіти засвідчує високий професіоналізм,

відданість професії, вболівання за справу навчання й виховання під-ростаючого покоління. Незмінний президент Української асоціації викладачів зарубіжної літератури, відомий автор навчальних програм і підручників для середньої та вищої школи, ініціатор тестування випускників ЗНО зі світової літератури, Ви здобули заслужену повагу й визнання вчительства України.

Самовіддане служіння професії розвинуло у Вас найкращі якості: працелюбність, творчість, наполегливість. Бездоганне знання своєї справи, відданість їй, висока освіченість і культура є Вашими безцінними надбаннями і запорукою успіхів, авторитету й поваги серед людей.

Свій ювілей Ви зустрічаєте у творчому неспокої, наукових пошуках. У наш непростий час Ви постійно живете проблемами столичної освіти, оперативно й доброзичливо відгукуючись на її повсякденні різноманітні запити. За це Вам — безмежна вдячність і шана освітянської громади.

У день ювілею з усією щирістю й душевністю бажаємо Вам міцного здоров'я, благополуччя Вашій родині, невичерпної наснаги, нових творчих здобутків у справі розбудови української освіти, нев'янучого довголіття.

Хай дарує Вам доля щастя й радість на довгі роки!

З повагою,
колектив Інституту післядипломної педагогічної освіти

Шановний Юрію Івановичу!

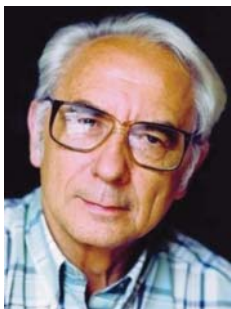
Від імені працівників Літературного дому-музею Григорія Кочура, котрий українські патріоти шанобливо називають «Ірпінським університетом» і у якому залюбки збиралися українські шістдесятники І. Світличний, В. Чорновіл, В. Стус, І. Дзюба, Л. Костенко, Г. Зубченко, О. Сенюк та ін., маємо честь вітати Вас з ювілеєм як видатного фахівця історії та методики викладання зарубіжної літератури, розробника нових підручників та прекрасного ви-

хователя молодих викладачів, людину, яка має, крім досвіду та знань, вишуканий смак та відчуття справжньої поезії не тільки в літературі, але й в житті.

Сил та здоров'я на благо України!

Марія та Андрій Кочури, син і невістка Григорія Порфировича Кочура, видатного українського перекладача, поета, літературознавця, громадського діяча, лауреата премії ім. М. Рильського і Державної премії ім. Т. Шевченка, однієї з ключових фігур українського національно-культурного відродження 1960-х років, очільники Дому-музею Г.П. Кочура в Ірпені

Вельмишановний Юрію Івановичу!

Щиросердечно, *ex imo corde*, вітаю з високими й такими ще молодими Вашими п'ятірками!

Засилаю традиційне, народне «*щастя-здоровля!*», а ще еллінське й сковородинське «*веселія серця!*».

Хай слугує Вам із «Салернського кодексу здоров'я» гарна порада: «Зранку на гори високі дивись, під вечір — на море».

Хай ваблять нові вершини й дедалі ширші, жодними кордонами не помежовані, обрії духовного простору, а *житейське море* хай всміхається Вам погідно й сонячно!

Remigioveloque! — *Вітрилом і веслом!*

Ad multos annos! — *Многая літа!*

Андрій Содомора, український перекладач, письменник, науковець, почесний громадянин міста Львова, автор перекладів з давньогрецької творів Менандра, Аристофана, Софокла, Есхіла, Еврипіда, з латини — творів Горація, Овідія, Лукреція, Сенеки, римських елегійних поетів, прозових творів «Жива античність», «Наодинці зі словом», «Під чужою тінню», «Сивий вітер», «Лініями долі», «Студії одного вірша», поетичної збірки «Наодинці зі Львовом», професор кафедри класичної філології Львівського національного університету ім. І. Франка, член Національної спілки письменників України, дійсний член Наукового товариства імені Шевченка, лауреат премії імені М. Рильського, літературної нагороди Антоновичів та обласної премії імені М. Возняка, перший лауреат державної літературної премії імені Г. Кочура

Вітання зацному Юрієві Івановичу Ковбасенкові з нагоди славного 55-ліття щире!

З Вами, знаним вченим, авторитетним методистом і невтомним педагогом вищої школи, всі ми пов'язуємо багато чого потужного й виняткового у нашому професійному житті — того, що створене внутрішньою зосередженістю Вашого світлого розуму та фаховою, так би мовити, одержимістю.

Virillustrissimus і сповнений чеснот pater високоталановитої familias, Ви, пане Юрію, належите до тієї меншості, яка, на противагу брехням комуністів, таки творить історію (у 2013 р., наприклад, історію успіху міністерського ЗНО зі світової літератури). Це та еліта нашого освітянства, за якою крокує маса, й належать до неї ті обрані й покликані, що беруть на себе, як Ви, відповідальність за інших — учнів і студентів, аспірантів, учителів і колег-викладачів — та ведуть їх за собою до нових вищих мет і досконаліших сфер.

А ще ж Ви, наш шановний ювіляре (дозвольте далі потитулювати й жартома), — не тільки Великий Хан світової літератури в Україні, а й непокійний інтелектуал-«живчик», людина-оркестр, схильна до жартів, гумору і смішків. Ви не забронзовіли навіть на п'єдесталі з виданих книжок — вийшовши у люди, повернулися до них і виводите в учені люди інших. Маю тверде переконання: вартість таких особистостей, як Ви, зростає і зростатиме, бо неповторність стає все більш дорогоцінною у нашому приреченому на одноманітність світі. Як кажуть у нас у Станиславові, най би такі люди й на камени родилися!

Так із роси й води Вам, дорогий Юрію Івановичу, палкого кохання, натхнення й доброго здоров'я, усіляких гараздів та ласки началственной! І нарешті, не журіться, професоре, Ви ж ще молоденькі!

Володимир Федорович Погребенник, завідувач кафедри української літератури НПУ ім. М.П. Драгоманова, академік АН ВШ України, експерт УЦОЯО, доктор філологічних наук, професор

Шановний друже, Юрію Івановичу!

От і примчав поїзд життя до станції із символічною назвою «55». Це цікавий час, коли вже є досвід, визнання колег, творчий здобуток, любов студентів (і особливо студенток), також це час очікування нових звершень і перспективних наукових напрацювань.

І лише інколи закрадається сумнів:

Невже це мені колеса стукотять:
п'ять-п'ять, п'ять-п'ять, п'ять-п'ять...

Завжди з приємністю згадую роки спільної праці, ціную можливість особистого спілкування, творчого обговорення сучасних проблем освіти, яка стала сенсом нашого життя.

Серед найщиріших побажань творчої наснаги, любові до життя, нестримного кохання для найкращого в Україні фахівця із світової літератури несподівано з'явилося своєрідне українське хоку:

Здоровим щоб бути
І щасливо жити,
Удачу спіймати...

Щиро, *Григорій Науменко*,
Заслужений працівник освіти України

З ювілеєм!

Стрункий, ошатний, по-сучасному мислячий, завжди усміхнений. Лише очі, у глибині яких — потужний життєвий досвід, промовисто характеризують вік цього енергійного чоловіка. Неймовірно, але йому виповнюється 55!

Тож прийміть, Юрію Івановичу, мої найщиріші вітання!

Ваш витончений, поетичний погляд на життя, органічно сплетений із працьовитістю, відданим служінням освіти України, невпинним

пошуком можливостей навчати молодь розуміти високе мистецтво слова, допомагає з-поміж буденного, прагматичного, почасти жорстокого завжди виокремлювати світле, високе, правильне — те, що дарує людині крила!

Серед багатьох Ваших здобутків і перемог на життєвому шляху в цей світлий день виділю лише одну — плідну, різнопланову, блискучу співпрацю з Українським центром оцінювання якості освіти, де яскраво засяяла нова грань Вашої професійної майстерності, зокрема, як тестолога, фахівця вищого ґатунку з освітніх вимірювань!

Від усього серця бажаю Вам нових звершень, творчої наснаги, сил досягнути неосяжне! Відчувайте радість життя кожен день і ніколи не втомлюйтеся навчати й навчатися.

Лариса Павлівна Дворецька,

заступник директора Українського центру оцінювання якості освіти

Шановному ювілярові — Юрію Івановичу Ковбасенку!

На світанку Римської імперії, у 49 р. до н.е., проконсул Гай Юлій Цезар на чолі відданих йому галльських легіонів перейшов річку Рубікон. Із того часу вислів «перейти рубікон» став крилатим, набувши символічного сенсу.

Свій рубікон Юрій Іванович Ковбасенко переходив кілька разів у житті. Уперше, коли після закінчення середньої школи в 1975 р. підліток Юрій, якому «на роду було написано» стати якщо не геологом, то геофізиком, вступив до Ніжинського державного педагогічного інституту на спеціальність «Філологія». Саме тут, в стінах Гімназії вищих наук братів Олександра та Іллі Безбородьків, що пам'ятали М. Гоголя, Є. Гребінку, Л. Глібова, Ю. Збанацького, Є. Гуцала, майбутній професор занурився в чарівний світ мово- та літературознавства. У світ, який і донині не випускає його зі своїх оксамитово-п'яних обійм.

Вибір визначив долю. І після закінчення одного з найстаріших навчальних закладів України Юрій Ковбасенко, як і личить справжньому випускникові педагогічного вишу, йде вчителювати в київські школи, де, завдячуючи високому творчому потенціалу, відданості

улюбленій справі, організаційним здібностям та умінню не лише генерувати ідеї, але й успішно втілювати їх у життя, обіймає посади спочатку вчителя-словесника, а згодом заступника директора. І це у віці 27 років. У віці, коли фраза «молодий, перспективний, подає надії» для будь-кого звучить радше як керівництво до дії, аніж як звичайний вияв ввічливості й похвали. А перспектива дійсно була більш ніж привабливо-райдужною — посада директора столичної школи.

І ось — новий рубікон. У 1985 р. Юрій Іванович переходить на роботу до Центрального інституту удосконалення вчителів, згодом — до Київського міжрегіонального інституту удосконалення вчителів (сьогодні — Київський університет імені Бориса Грінченка). Із останнім закладом і донині пов'язана його доля.

Уже з перших років роботи яскраво виявилися його здібності талановитого науковця й педагога, що органічно перепліталися зі щирістю та відповідальністю. Юрієві Івановичу вдалося гармонійно поєднати обов'язки старшого викладача кафедри мов і літератур із власними науковими зацікавленнями й планами. Планами, яким, знов-таки завдячуючи відданості улюбленій справі та працелюбності, судилося збутися. У 1988 р. Юрій Ковбасенко блискуче захищає кандидатську дисертацію за темою «Семантическая трансформация и текстообразующие функции доминантных текстовых единиц (на материале русской художественной прозы 1960—1980-х гг.)», обстоюючи своє право на інтелектуальний суверенітет.

Рубіж 1980—1990-х рр. став, як і для більшості вчених-педагогів його покоління, переламним у методологічних засадах наукового пізнання. Крім того, відмовившись від радянської концепції, українська освіта потребувала розроблення нових засад модерної середньої та вищої школи європейської за змістом і української за духом. Чільне місце в цьому мала посісти й запроваджена у 1992—1993 навчальному році нова дисципліна «Зарубіжна (світова) література». Попри скрутні часи, Юрій Іванович не «поплив за течією» й не став у позу байдужого спостерігача. Особистою цілеспрямованістю, енергією, щирістю й організаційним хистом він спромігся згуртувати колектив однодумців та, спираючись на його підтримку, досягти якісних позитивних зрушень у царині літературної освіти. У 1994 р. була створена Українська асоціація викладачів зарубіжної літератури, у 1997 р. розроблено проект Державного стандарту в галузі літера-

турної освіти та загальнодержавну навчальну програму із «Зарубіжної (світової) літератури» для середніх навчальних закладів України.

Усвідомлюючи той факт, що становлення й розвиток нової дисципліни неможливі без професійного діалогу із вчителями, Юрій Іванович сам стає ініціатором обговорення нагальних проблем її викладання. Так, упродовж 2000—2005 рр. з'являється низка науково-методичних статей, серед яких особливо слід відзначити «Камо грядемо, або Вимоги часу і перспективні напрямки розвитку літературної освіти в Україні» (2000), «Про перспективні напрямки розвитку літературної освіти в Україні та шляхи підвищення її ефективності» (2002), «Викладання зарубіжної літератури в умовах профільного навчання» (2003), «Слово на захист Слова (соціокультурні функції художньої літератури та літературної освіти в Україні)» (2004), «Від “програм змісту” (syllabus) до “програм результату” (curriculum): Про теоретико-методологічні засади вивчення зарубіжної літератури у 12-річній школі» (2005).

Сповідуючи кредо «Нам своє робить», Юрій Іванович не лише словом (яскравим, влучним, дотепним, афористичним), а й ділом довів свою відданість предмету «Зарубіжна література».

2005 р. стає роком нового рубікону. Науковець-теоретик, науковець-практик постає перед педагогічною спільнотою в новій якості — науковця-підручникотворця. Підручник «Зарубіжна література» для 5 кл. Юрія Ковбасенка став лауреатом Всеукраїнського конкурсу підручників. Але для Юрія Івановича це стало не логічним фіналом — підкорено нову, незвідану вершину, а першим кроком «дорогою в тисячу лі».

Упродовж 2006—2011 рр. Юрій Іванович, «поспішаючи повільно» («Festina Lente» — ще одне правило-кредо Ю. Ковбасенка), ціною напруженої праці створює повноцінну «лінійку» підручників для основної (6—9 кл.) і старшої (10—11 кл.) профільної школи. Саме ці роки стали періодом формування в освітянському середовищі стійкого позитивного стереотипу: «“Зарубіжна література” — це Юрій Ковбасенко», «Юрій Ковбасенко — це “Зарубіжна література”». Стереотипу, що ґрунтується на високому інтелекті, широкій ерудиції та професіоналізмі.

У 2008 р. подолано черговий рубікон в житті та діяльності Юрія Ковбасенка — його прийнято до штату Українського центру оцінювання якості освіти. Так у Юрія Івановича з'явилося нове «Alterego» — тестолог. За короткий час шляхом освіти та самоосвіти йому вда-

лося здобути теоретичні знання та практичні вміння в галузі педагогічних вимірювань: визначати принципи та методи відбору змісту предмета для розробки тесту, розробляти тестові завдання різних форм, специфікацію тесту, оцінювати та визначати оптимальну довжину тесту, конструювати тест, інтерпретувати основні статистичні характеристики тестових завдань і тесту в цілому в межах класичної теорії тестів. І це — лише верхівка айсберга знань і умінь Юрія Івановича з освітніх вимірювань.

Шляхетність, принциповість, працелюбність, особлива харизма — усе це в повній мірі проявилось (проявляється й донині!) в роботі Юрія Ковбасенка в колективі УЦОЯО.

Любов до Батьківщини вимірюється не кількістю сказаних про неї гарних слів, а щоденною «чорною», часто прихованою від людського ока працею на благо її процвітання, на благо конкретних людей. Прикладом цього слугує життя та діяльність Юрія Івановича Ковбасенка.

Побажаємо ж ювілярові здоров'я, наснаги, невичерпного натхнення й сил у реалізації творчих планів і задумів!

Валерій Іванович Бойко,

начальник відділу суспільно-гуманітарних навчальних предметів
Українського центру оцінювання якості освіти

Шановний Юрію Івановичу!

Щиро вітаємо Вас із 55-річчям!

Зичимо Вам здоров'я, достатку, творчої наснаги, нових звершень та здійснення найзаповітніших мрій.

Тож чекаємо від Вас і надалі змістовних рукописів, що перетворюються на прекрасне джерело знань для майбутніх поколінь.

З найкращими побажаннями,
від колективу видавництва «Грамота»
Л. Чічановська

Уважаемый Юрий Иванович!

Сердечно поздравляю Вас с Юбилеем!
Желаю здоровья и творческих успехов.

С удовольствием вспоминаю о нашей совместной работе по оформлению серии Ваших учебников.

С уважением,
Виталий Степанович Митченко,
Заслуженный деятель искусств Украины,
доцент кафедры графики НАИИА

Вельмишановний Юрію Івановичу!

Щиро вітаємо Вас, блискучого інтелектуала, професійного освітянина, здібного методиста і нашого наукового керівника з ювілеєм!

Щасливі тим, що доля подарувала нам можливість робити свої перші наукові кроки під Вашим пильним, талановитим поглядом.

Ви щедро ділилися творчою енергетикою, інтелектом, креативністю. Будучи завжди дисциплінованим і вимогливим передовсім до себе, Ви вчили нас організовано й наполегливо йти до поставленої мети, любити «науку в собі, а не себе в науці». Наше зростання відбувалося безпосередньо завдяки цим урокам високого професіоналізму, наукової принциповості та скрупульозності до аналізу наукових пошуків.

Вдячні Вам за бездоганне знання справи, людяність, високу культуру і толерантність. Запорукою успіху Вашого авторитету є щира усмішка, вміння спілкуватися з людьми, дотримання слова. Відомий учений, талановитий викладач, завжди підтягнутий і імпульсивний, з почуттям вишуканого гумору, Ви є прикладом ученого європейського рівня.

Свій ювілей Ви зустрічаєте у трудовому неспокої та творчих пошуках, оскільки постійно живете проблемами вітчизняної науки, оперативно відгукуєтеся на її багатогранні повсякденні запити. Тож зичимо Вам — людині, яка все життя стоїть на сторожі гуманітарних пріоритетів нації, — доброго здоров'я та творчої наснаги для плідної праці, виховання гідної зміни та подальшого спрямування молодих науковців, учителів світової та української літератур на європейський рівень освіти.

Ваші аспіранти:

Юлія Горідько (захист 2001 р.), *Галина Бітківська* (захист 2007 р.),

Тамара Скрипник (захист 2011 р.), *Катерина Баліна* (захист 2012 р.),

Дячок Світлана (аспірантка 2-го року навчання)

Зі святом!

Восени 2012 р. народився Клуб учасників конкурсу «Учитель року» в гуманітарних номінаціях, який об'єднав творчих учителів із різних куточків України.

Чому виникла потреба у такому об'єднанні? Після закінчення конкурсу «Учитель року» у більшості учасників нічого не змінилось, а бажане спілкування з колегами, з людьми «однієї крові» залишилось у минулому. Проте хотілось

і надалі тримати зв'язок із творчими учителями, вчитись у них, поповнювати свою учительську скарбничку. Ось так виник задум створити Клуб.

І знайшовся науковець, «свій», який розуміє, підтримує учителя — Юрій Іванович Ковбасенко, президент Української асоціації вчителів зарубіжної літератури, професор, автор програм та підручників, найкращий лектор, ініціатор та організатор створення такого осередку, де кожен учасник конкурсу, незалежно від місця, яке посів, міг би себе реалізовувати, продовжувати черпати досвід у своїх колег-конкурсантів. Саме Юрій Іванович професійно й толерантно допомагав Клубу спочатку народитися, а потім робити перші кроки... Такої турботи, якою оточив Клуб Юрій Іванович, не завжди випадає відчувати учителеві на своєму нелегкому учительському шляху...

Тож Клуб зичить ювілярові доброго здоров'я, здійснення найзаповітніших мрій, поменше рифів у професійному морі, родинного тепла й батьківських радощів, а ще — вірних друзів, надійних колег, талановитих студентів. А ми, члени Клубу, обіцяємо Вам, шановний Юрію Івановичу, сонячні зустрічі з учителями-друзями, гарне спілкування, нові ідеї. Обіцяємо створити цитатник із Ваших незабутніх висловлювань й подарувати його у день Вашого наступного ювілею. Ви — найхаризматичніший, талановитий учений, справжній Професор!

Світлана Костянтинівна Бак,

голова Ради Клубу учасників конкурсу «Учитель року» в гуманітарних номінаціях, лауреат Всеукраїнського конкурсу «Учитель року — 2011» в номінації «Світова література», учитель-методист Троянської ЗОШ І—ІІІ ступенів Голованівського р-ну Кіровоградської обл., експерт УЦОЯО

Вельмишановний Юрію Івановичу!

Щиро вітаю Вас зі славним ювілеєм!

У ці дні золотої осені, коли Ви святкуєте свій ювілей, дозвольте побажати Вам міцного козацького здоров'я, рицарських успіхів, творчості справжнього професора, любові сина, чоловіка, батька і дідуся.

Життя оцінило Вас двома «п'ятірками», а це — відмінні оцінки. Саме зараз у Вас є всі умови і можливості бути здоровим, щасливим, успішним і творчим! Ми всі знаємо, що Ви вдало використовуєте ці умови і можливості. Ми в цьому впевненні і радіємо разом з Вами!

Вся педагогічна громадськість України знає Вас як відомого вченого, фахівця високого ґатунку, автора підручників та посібників. Тому і обрали Вас очільником Української асоціації викладачів зарубіжної літератури, яка працює активно і плідно.

Мене педагогічна доля звела з Вами ще в далекому 1988 р. Ви, тоді ще молодий науковець ЦІУВ, були куратором нашого обласного ІУВ, надавали методичну допомогу і спрямовували роботу курсової перепідготовки вчителів, були завжди елегантно уважним до членів нашого педагогічного колективу і раділи за наші успіхи.

З Вами завжди приємно спілкуватися, чути Ваші поради, тонкий і влучний гумор, відчувати співпереживання і вболівання за нашу спільну справу. Так тримати й надалі, дорогий наш Юрію Івановичу!

Щира вдячність Вам за високе служіння обраній справі, самовідданість, добро, сердечність і щедрість!

Хай Бог і доля будуть до Вас прихильними! Многії Вам літа!

Нехай у житті не буде неможливого!
Шляху бажаю Вам успішного, щасливого
У радості, любові та добрі!
Та здійснення усіх прекрасних мрій!

З повагою,
Лариса Борисівна Паламарчук,
професор кафедри теорії та історії педагогіки
Київського університету імені Бориса Грінченка

Щоб завжди в «десятку», Метре!

Щастя людини залежить від людей, які трапляються їй на життєвих шляхах. Доля подарувала мені роки співпраці з прекрасною людиною, серйозним науковцем, знаним на теренах України та поза її межами, талановитим керівником, творчою особистістю — Юрієм Івановичем Ковбасенком. Мінялися мої ролі — від аспірантки на його кафедрі в далеких 1998—2001 рр. до теперішньої посади завкафедри — та незмінно шанобливими, теплими, дружніми залишалися наші стосунки.

Завжди приваблювали й вражали Ваші, дорогий Юрію Івановичу, працелюбність, наполегливість у досягненні мети, щире вболівання за справу. Як багато зроблено на науково-методичній ниві! Які щедрі зібрано врожаї: програми, підручники, посібники... Як багато зусиль, здоров'я покладено на те, щоб українські діти могли вивчати чудову дисципліну — «Світову літературу», а вчитель почувався комфортно, розкошуючи у виборі науково-методичних матеріалів...

Нині, Метре Юрію Івановичу, Вам виповнюється 55! Красивий вік, коли вже так багато зроблено, але підсумки підбивати зарано, бо попереду довге щасливе життя. А оскільки цифри Вашої славної дати складають символічну цифру «10», хочу побажати Вам успіхів у справах — щоб завжди в «десятку», міцного здоров'я, творчих злетів, енергії та оптимізму, вірних соратників і однодумців.

Із щирою вдячністю й повагою, *Тетяна Павлівна Матюшкіна*,
завкафедри філологічних дисциплін та методики їх викладання
Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
імені К.Д. Ушинського, кандидат педагогічних наук

Дорогий Юро!

Вітаємо всією родиною. Життя поставило тобі дві оцінки «відмінно» — це результат ще й який! Красень, метр зарубіжної літератури, чудовий батько і чоловік. Це дорогого вартує.

Успіхів, здоров'я, нових перемог до нового ювілею!

Фелікс Львович Левітас,
завідувач кафедри методики
суспільно-гуманітарної освіти та виховання
Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор історичних наук, професор,
Відмінник освіти України

З ювілеєм!

Мені здається, що тими словами, які найглибше характеризують професора Ю.І. Ковбасенка, є його власні слова: «Людина, яка поєднує дві якості — порядність і професіоналізм, гідна носити ім'я людини».

Галина Шовкопляс,
доцент кафедри світової літератури
Гуманітарного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат філологічних наук, доцент

Високошановний, дорогий Юрію Івановичу!

Ви — людина-легенда. Працювати поруч з Вами почесно і відповідально. Горда з того, що була Вашою колегою на кафедрі, яку Ви очолювали.

У той рік ми жили в атмосфері доброзичливості, співпраці, високої духовності і великої любові, яку Ви дарували всім нам щодня. Я чула, з яким захопленням згадують про Вас студенти. Ваші лекції для них є не тільки джерелом знань, але й зразком життєвої мудрості. І ми, викладачі, черпали із цього джерела життєдайні сили і натхнення.

Тож нехай у світлий день Вашого ювілею сторницею до Вас повернеться стільки ж любові, скільки Ви вклали в свою роботу, в свої взаємини з колегами, друзями і студентами.

Нехай прийдуть до Вас щасливі сни,
А смуток серце не турбує,
Нехай у трепеті весни
Душа свій вічний храм збудує
І ні на день, і ні на мить
Із цього храму не виходить,
Нехай його краса заповнить,
Нехай у ньому щастя хороводить,
Нехай лежать в його основі
Надія, віра й сад любові.

З глибокою повагою,
Віра Володимирівна Тализіна-Цайтц,
старший викладач кафедри романо-германських і східних мов

Вельмишановний і дорогий Юрію Івановичу!

Я надзвичайно вдячна долі, що маю можливість вже протягом 22 років працювати та спілкуватися з Вами, Людиною з великої букви, щедрої душі, багатогранного таланту.

Спілкування з таким досвідченим педагогом, як Ви, збагачує та окрилює на нові здобутки та самовдосконалення. Згадую першу зустріч в далекому 1991 р. в Київському міжрегіональному інституті удосконалення вчителів, який було створено шляхом злиття Київського обласного та Київського міського інститутів удосконалення вчителів. Як завідувач кафедри Ви були для мене прикладом в усьому: високий професіоналізм, надзвичайна вимогливість до себе та доброзичливо-принципове ставлення до колег, членів кафедри, чітка організація праці, вміння згуртувати навколо себе та повести за собою професорсько-викладацький та студентський колективи.

Завжди вражала і донині вражає висока якість і продуктивність Вашої наукової роботи: написання теоретичних праць, Державних стандартів освіти та загальнодержавних навчальних програм із зарубіжної (світової) літератури, створення підручників з даного фаху, за якими працюють всі школи України. Сьогодні створено вже три покоління цих підручників!

Від самого заснування і донині (а це — 19 років!) Ви є президентом Української асоціації викладачів зарубіжної літератури. Ваші лекції високо оцінюються викладачами та студентами. Ви — приклад для всіх нас.

У цей світлий святковий день сердечно вітаю Вас із Ювілеєм!

Бажаю Вам міцного здоров'я, найкращих сімейних гараздів, великого людського щастя.

У радості й здоров'ї — довгих літ!

Гармонії та щастя!

Хай сонячний, ласкавий світ

Дарує все найкраще:

Красу й добро майбутніх днів,

І віру, і надію,

І світло щирих почуттів,

І синьокрилу мрію!

З повагою і любов'ю, *Валентина Дмитрівна Порошина*, старший викладач кафедри романо-германських та східних мов, 1991—2000 рр. — голова профспілкового комітету КМІУВ, КМПУ імені Бориса Грінченка

Острів Робінзона на ймення Юрій. Ювілейне

Один із останніх романів американського культового письменника Ернеста Хемінгуея має назву «Острови в океані». Океан сівачів «мудрого, доброго, вічного», об'єднаних статусом учителів світової літератури, має свій острів, на якому їм тепло й затишно, куди можна прибитись після штормів, які час від часу розхитують нашу освіту зовні і зсередини. На карті вчительської спільноти цей острів з'явився ще в 90-ті роки минулого століття. Як не страшно це вимовити — вже навіть тисячоліття. Ім'я цьому острову — Юрій Ковбасенко. Із хаосу зарубіжних ураганів він вплив потужно і значимо. Тут, в цьому океані, доти самотньо майорів вітрильник «Кіра Шахова» і ще гойдались кілька невеликих плотиків, кожний з яких вартий бути пошанованим, проте сьогодні не називаю їх, щоб когось не образити незгадкою. Їхні ювілеї ще попереду. Просто вітрильник Кіри був червоного кольору.

Та ось хвилі спіткнулись об острів, який острів'янин почав облаштовувати на свій ризик і смак. На зламі тисячоліть з'явилась програма, укладена ним. Спочатку вона шокувала словесників тим, що починала вивчення систематичного курсу зарубіжної літератури з 8 класу, а старшокласникам пропонувались твори, які лише ставали класикою на українських теренах. Потім були роки плідної праці, творчих здобутків і невдач — і жадана перемога, коли курс зарубіжної, а згодом світової літератури назавжди, віриться, увійшов у всі шкільні класи.

Майже 15 років Україна молода дивилась на світову літературу очима Юрія Івановича. Проводились семінари, конкурси, писались підручники і укладались хрестоматії. Квартет заслужених учителів України був вихований на цьому острові, і безмір П'ятниць жадібно ловили кожне його слово. Графська толерантність, князівська галантність, баронівська виваженість, королівська мудрість і царська щедрість характеризували його упродовж олімпійського злету.

І ось полудень віку. Наставнику і друже! Дозволь у твій ювілейний букет додати скромні польові квіти вдячності й поваги. Нехай кожна сторінка написаних тобою книг дзвінколунно відізнеться в серцях тих, хто долучився до світових перлин художнього слова

завдяки твоїм думкам, втіленим у рядки підручників і посібників, а доля віддячить сторицею благополуччям твоєї сім'ї, родини й освітнянського загалу.

*Анатолій Дзик, учитель-методист світової літератури,
директор Гермаківської ЗОШ І—ІІІ ступенів
Борщівського р-ну Тернопільської обл.,
переможець І Всеукраїнського конкурсу
«Учитель зарубіжної літератури сільської школи — 1997»,
Заслужений вчитель України*

Слово до Майстра

Як дивно складається наше життя... Ви не були моїм учителем, я не слухала студенткою Ваших лекцій. Ваше ім'я відкривала для себе у матеріалах науково-практичних конференцій, на сторінках фахових журналів, у мережі Інтернет. І воно завжди пов'язувалося з глибоким професіоналізмом. Ваші статті сприймалися як філологічний та методичний прогноз, яскріли влучним словом та іскрометним гумором, служили методичним дороговказом.

Незбагненні повороти долі... Подарунком стала кожна зустріч з Вами, шановний Юрію Івановичу. Ви маєте серце, завжди відкрите для людей, талант зачаровувати словом, вести за собою, майстерно запалювати вогник творчості в очах студентів і досвідчених колег. Усі ідеї і творчі починання мають крила й успішно втілюються у життя, людська повага і визнання крокують поруч з Вами.

І в цей святковий день, коли листя кружляє в золотому танку, а дерева горять у палкому багрянці, хочеться побажати, дорогий Юрію Івановичу, щоб серце ніколи не стомлювалося дарувати щастя, радість і любов. Нехай по життю супроводжують Вас талановиті, віддані справі служіння дітям і літературі люди. Хай прибуває Вам щедро із сонця й вітру, із роси й води.

*З повагою і вдячністю, Ірина Вікторівна Горобченко,
методист Кременчуцького міського науково-методичного центру*

Шановний Юрію Івановичу!

Широ, від усієї душі вітаю Вас із ювілеєм!

Вам пощастило народитися у прекрасну пору року, адже осінь щедро роздає новонародженим свою мудрість і красу.

Про «осінніх людей» говорять, що вони серйозні, розсудливі, цінують накопичений досвід, обдумують кожен свій крок, старанні й завзяті у роботі.

Гадаю, якби астрологи, які складають подібні характеристики, були знайомі з Вами, вони значно доповнили б перелік якостей «осінніх людей». Ваші талант, працелюбність, наполегливість, натхненність, душевна небайдужість, принциповість, чесність, відданість своїй справі, прагнення досягти у всьому досконалості вражають і захоплюють; Ваше ставлення до професійної діяльності є для багатьох людей взірцем високого служіння справі свого життя.

Ваш, шановний Юрію Івановичу, 55-річний ювілей не привід для роздумів проплинність часу. Це прекрасна нагода подивитися на життя з тієї вершини, яка уже досягнута, і намітити нові маршрути сходження. Я бажаю Вам сил, міцного здоров'я, життєвого оптимізму, які допомагатимуть досягати нових висот; друзів-однодумців, які йтимуть поряд, завжди готові підтримати і розділити труднощі шляху; любові і злагоди в сім'ї, які додають сил, натхнення, бажання жити і творити.

Нехай щастя, удача, успіх завжди і в усьому супроводжують Вас — людину, в якій гармонійно поєдналися осіння краса і мудрість!

З глибокою повагою, *Ірина Хроменко*,
учитель-методист світової літератури,
лауреат II Всеукраїнського конкурсу «Учитель року — 2003»
в номінації «Зарубіжна література»,
керівник консультативно-тренінгового центру «Педагог»,
м. Сміла Черкаської обл.

Вітаємо з ювілеєм!

«Есть в осени первоначальной короткая, но дивная пора...» Так, саме в пору чарівної золотої осені вшановуємо ми педагога і викладача, філолога і методиста, неповторну особистість, Майстра Юрія Івановича Ковбасенка.

Ми цінуємо духовне й естетичне багатство його творчого світу. Наше знайомство з ювіляром давнє — від часу навчання його в прославленому Ніжинському державному педагогічному інституті ім. М.В. Гоголя (нині — університет), філологічна школа якого znana в усьому світі. І доля склалася так, що наші життєві дороги зійшлися на методичній ниві. Щорічні Чернігівські педагогічні зустрічі заклали міцний підмурівок особистої творчої співпраці та співпраці двох асоціацій учителів-словесників України: Асоціації вчителів української мови і літератури та Української асоціації викладачів зарубіжної літератури.

Здається, що в методиці літератури вже сказано все, але в Майстра Юрія Івановича Ковбасенка відоме іскриться новими яскравими гранями, засвічується незваними барвами, і в серцях його студентів, учителів, колег проростають зерна дивосвіту педагогічної творчості.

Сумління, неординарність, потужна працьовитість, високий професіоналізм — такими є грані педагогічної майстерності Юрія Івановича Ковбасенка. Нехай же подальша творча праця ювіляра помножує добрі традиції української методичної науки, підносить велич рідного слова. Щедрої і багатой Вам золотої осені, глибокоповажний добродію, Юрію Івановичу!

Щиро і з повагою, *Олексій Анатолійович Гальонка*,
професор кафедри філологічних дисциплін та методики їх викладання
Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
імені К.Д. Ушинського, кандидат педагогічних наук, президент Всеукраїнської громадської організації «Асоціація вчителів української мови і літератури»

Ковбасенко Юрій — натхненник, ентузіаст, постать

У житті вчительському важливо зустріти колегу, який допоможе зробити старт, і кожному хочеться, щоб він був упевненим. Цей старт може бути від реальної зустрічі або заочного знайомства. У мене спочатку відбулося знайомство з працями, а згодом і з самим Юрієм Івановичем...

Було це у 2000 р. Готуючись до Всеукраїнського конкурсу «Учитель року», опрацьовував відповідну методичну літературу, одна із праць була Юрія Івановича — «Филологический анализ художественного текста» (1995). Фундаментальність і глибину заявленого згодом конкретизовано ним у цілій низці наукових праць (а їх понад 200)... І кожного разу це — подія, явище і нове слово в літературознавстві чи методиці. Після опрацювання його робіт з'являється непереборне бажання спробувати впровадити запропоноване вченим у власну практику.

Потім почалося спілкування як науковців наживо. Після першої зустрічі під час однієї з конференцій ще раз переконався, що Юрій Іванович не просто переймається проблемами літературної освіти, а живе тим, про що пише. Свою позицію він висловлює відкрито і принципово. Тож свої плани, стратегії їхнього вирішення він впроваджує через створену асоціацію, друковані видання, під час зустрічей із офіційними особами та колегами тощо. Серед громадських видань чітко виділяються фахові часописи для вчителів-філологів, співтворцем яких є Ковбасенко Ю.І., зокрема «Тема».

Але багато важать для вчительського старту, а потім і вираженої співпраці в науковому просторі, особисті зустрічі під час різних форумів. Залишаються в пам'яті виступи Юрія Івановича на конференціях, де за куррикулярною стратегією ним вибудовувалася тактика реалізації літературної освіти в системі шкільного навчання, формувався (і формується) літературний канон для учнів-читачів тощо. Відвідуючи семінари і майстер-класи за створеним ним навчально-методичним комплексом із предмета «Зарубіжна (світова) література», можна було бачити, як горіли очі Вчителя Ковбасенка, яка глибинна знаннева база, які оригінальні й виправдані методичні прийоми до авторської програми, підручників і методичних засобів

ним розроблено і/або запропоновано, щоб сформувати в учнів-читачів бажання читати, одержувати естетичну насолоду від зустрічі з нетлінною сутністю художнього твору. Відкривши тільки посібник «Біографія письменника і викладання літератури» (2002), учитель озброюється фактажем і методичними прийомами реалізації означеної проблеми. А додайте матеріал із вищеназваних видань, методичного апарату підручників і посібників зі світової літератури для вчителя та учнів — і вже можна вибудувати оригінальну модель авторського уроку літератури.

Можемо ще наводити численні факти та приклади з наукового доробку Ковбасенка Юрія Івановича, але вже однозначно і ствердно можемо сказати, що це непересічна особистість, потужна постать ученого, дослідника, практика, який знає, що є інноваційним у ХХІ ст. і як його реалізувати у системі шкільної літературної освіти в ім'я Дитини-читача й Учителя-майстра.

Василь Іванович Шуляр,

доцент кафедри мовно-літературної та художньо-естетичної освіти
Миколаївського ОППО, кандидат педагогічних наук,

Заслужений учитель України, переможець Всеукраїнського конкурсу
«Учитель року» в номінації «Українська мова і література»

З гумором, але щиро...

Благословіть почати щирий труд,
Що відчинив би далину, як двері.
Довірте недостойному перу
Достойне слово ставить на папері.

Юрій Іванович Яновський

У мене нема жодного сумніву в тому, що професор Юрій Ковбасенко народився, хоч і під час його появи на світ Божий і потім років, мабуть, із десять підряд мати в готичному стилі казала, що його витягли з колодязя, коли напували корову Зірку, батько-романтик, навіпаки, говорив, що то лелека приніс йому сина, а баба, яка нічого так не любила, як саджати щонебудь у землю, щоб проізошло, в «реаліс-

тичному» душі заспокоювала малого, що то саме вона знайшла його в капусті, коли дорізала останній качан.

Хоч, може, й корови в Ковбасенків не було, але трапилася ця подія 26 жовтня (за нов. стилем) 1958 року в містечку Городище на Черкащині.

Очевидно, умови для Юркового розвитку були підходящі. З одного боку, колиска з вервечками (невідомо, чи саме з вервечками), а з другого — материні груди (хто би сумнівався). Батьки його були як узагалі батьки, нічого собі люди, підходящі.

Глибшої генеалогії не довелося мені прослідити. Можна уявити, що між природою, з одного боку, та людьми — з другого, й промайнули роки професорового дитинства золотого. Потім оддали Юрка в школу. Школа була не проста, а Міністерства освіти УРСР.

А коли хлопець убрався у вус — почав на дівчат заглядатися і бігати з ними на останній сеанс до кінотеатру «Жовтень». Між дівчатами й наукою, між кінотеатром і школою вертівся, як мокра миша. Але вже й тоді добре згадав собі, що вчитися — то важне!

Одним словом, провчився він десять років, скінчив школу. Прийшов додому, а батько й каже: «Мало ти ще вчився. Треба ще кудись оддавати».

Юрко був здібний і не боявся іспиту в університеті. Твір писав швидко і вільно, наперед скомпонувавши в голові план викладу. Процес писання зовсім захопив його; перечитуючи свої речення, він мимоволі забував, що пише їх для іспиту. На усному іспиті хлопець дивувався, коли слухав відповіді своїх чотирьох попередників. Невже і їх приймуть до університету? У всякому разі, він був вищий від них на дві голови, знання маючи струнке й широкое, без прогалин та ополонок. «Добре. Дуже добре», — промовив професор. Юрко вийшов з іспитової зали. За дверима його обступили цікаві юнаки, що чекали ще своєї черги: «Ну, як? Що питали? Чи ріжуть?» Іспит складено. Завтра і його ім'я з'явиться під склом, де виставляють списки прийнятих. На п'ять років ці стіни стануть йому притулком, а потім — аспірантура у цих стінах.

Та й закінчив університет і аспірантуру, та й зробився професором...

А тепер надходить йому п'ятдесят та ще й п'ять років! І хай співають цю пісню, веселу й журну одночасово, як і життя людське:

Ой, піду я до роду гуляти,
Таж у мене увесь рід багатий...

ПАЛІМПСЕСТ ЮВІЛЕЙНИЙ (п'єзоопера)

ПРОЛОГ

То не грім в степу гуркоче,
То не хмара світ закрила, —
То вітає Ковбасенка
Україна його мила!

АНГЕЛ

Гей, студенти і доценти, славні професори!
Чи ви знаєте,
Що в нашій землі
Та й день тепера?
(Мовчанка.)
Ще й у нашій землі та тепера
Ковбасенкова субота!

КАФЕДРА

Слава навіки буде з тобою,
Кафедри отче, Юрію-герою!

УЦОЯО

Слава не поляже;
Не поляже, а розкаже,
Що діялось в світі,
Чиї тести і програми,
Чиї вони діти.

БАТЬКИ АБІТУРІЄНТІВ

Ми віруєм Твоїй силі
І духу живому.
Буде правда! Будуть тести!
І Тобі одному
Помоляться наші діти
Вовіки і віки.

ПРОФЕСОР ЗІ ЛЬВОВА

Мені однаково, чи буду
Складати тести я, чи ні.
Чи хто згадає, чи забуде

Мене в Дніпровій стороні —
Однаковісінько мені...
Та не однаково мені,
Як незалежні тести люде,
Лукаві, злії, ув огні,
у вогнищі палити будуть...
Ох, не однаково мені.

МОН УКРАЇНИ
В Україні ЗНО —
Дух, наука, думка, воля —
Геть корупцію із поля,
Іншого нам не дано!
Розвалилась зла система,
Бо як знаєш теореми,
І фонєми, і морфеми,
Образи, сюжети, теми —
Не опустишся на дно!
Будеш мати балів з двісті,
Чи в селі живеш, чи в місті, —
І де в світі тая сила,
Щоб тобі шляхи закрила
До Шевченка чи Франка?

КОРУПЦІОНЕР
Клієнте мій, надії всі розбиті!
Мов паралітик той на роздорозжжю,
Людським презирством, ніби струпом, вкритий!
Нічим тепер тобі не допоможу!

ПЕРША АСПІРАНТКА
Чого являєшся мені
У сні?
І повертаєш знов до мене
І вступ, і висновки одні...
О, ні!
Всю дисертацію нужденну...

ДРУГА АСПІРАНТКА
А я буду із тебе сміятись,
Ковбасенку співати пісні,

Буду скоро вже я захищатись,
Кандидата присудять мені!

БАХУС

Як іскра ще у вас горить
І випити не встигли —
Горіть! Життя — єдина мить,
А в нас ще пляшка ціла!

КАФЕДРАЛ

Чому ж стоїш без руху ти,
Чому не наливаєш?
Коньяк, поглянь, як золотий,
Бенкет наш шеф справляє.

ШЕКСПІР

О панно Насте, панно Насте!
Я сам. Вікно. Туман...
Роботу Вашу прочитав —
І плакав я від щастя.
Читав? Та це ж роман!
О панно Насте, панно Насте,
Любов хай квітне Вам не раз — на щастя.
А в Лондоні туман, туман...

МІСЯЦЬ НАД ГОРОДИЩЕМ

Чи знаєш ти, як липа шелестить
У городищенські весняні ночі?
Людмила спить, Людмила спить,
Піди збуди, цілуй їй очі.
Людмила спить...
Ти чуєш ж бо: так липа шелестить.

ДОМАШНЄ ВОГНИЩЕ

Над шляхом, при долині, де влітку гарні квіти,
Будинок білий-білий стоїть на видноті.
Живуть там ЮРА й ЛЮДА, а з ними двоє діток,
Вони у них — найкращі, вони — як золоті!

ТЕРЕЗИ

Двояко
Вагаються трагічні Терези,

Не кинувши углиб надійний якір,
Юрка ви Скорпіону віддали.

ЮВІЛЕЙНИЙ ХОР

Ось цей день крізь блакить
Майорить,
Довгожданний, нездоланний...
Ось він — сина дав Івану!..
Гори, гай, луги, поля —
Вся земля
Юрію співа: «Осанна!»

ВАЛЕРІЙ КОРНІЙЧУК

Тут всі слова були уже чиймись,
Хтось ними плакав, мучивсь і болів,
із них почав і ними ж і завершив,
Людей мільярди і мільярди слів,
І я не міг їх вимовити вперше!

**З ЮВІЛЕЄМ, ДОРОГИЙ ЮРІЮ ІВАНОВИЧУ!
ЛЬВІВ ВІТАЄ ВАС!!!**

Валерій Корнійчук,

професор кафедри української літератури ім. акад. М. Возняка
Львівського національного університету ім. Івана Франка,
доктор філологічних наук, експерт ВАК України, експерт УЦОЯО

Вітання Юрію Ковбасенкові!

Чому сьогодні день такий погожий,
Яєчня зранку чом така смачненька,
Й сусідський дід на Байрона став схожий?
Сьогодні ж ювілей у Ковбасенка!

Чому радіє вчитель зарубіжки
І в місті, і в селі, де сто людей,
Де голова сільради ходить пішки?
Сьогодні ж в Ковбасенка ювілей!

Чому портрет Толстого поголився,
І бороду підстриг Хемінгуей?
Сьогодні Ковбасенко народився,
В цей день у нього славний ювілей!

Ви справжній гуру зарубіжки в школі,
Таку програму Вам вдалось створити,
Що Уля з Львова і з Полтави Оля
Рембо від Рёмбо можуть відрізнити!

Хай буде з Вами щастя, в краще віра,
Натхнення, щоб підручники писати,
Їм завдяки чита школяр Шекспіра.
Як жаль, що їх не міг Шекспір читати!

Бажаємо здоров'я Вам і сили,
Фортуна буде хай як рідна ненька.
І музи Вас щоб на руках носили.
Vivat, зарліт і Юрій Ковбасенко!!!

З найкращими побажаннями від наукової лабораторії ренесансних студій (м. Запоріжжя), *Наталія Миколаївна Торкут*, завкафедри англійської філології та зарубіжної літератури Класичного приватного університету, доктор філологічних наук, професор, директор Українського міжуніверситетського науково-дослідницького шекспірівського центру, науковий керівник лабораторії ренесансних студій, головний редактор фахового журналу «Ренесансні студії» та наукового часопису «Шекспірівський дискурс», Відмінник освіти України, член Європейської асоціації шекспірознавців, Міжнародного шекспірівського центру (Тімішоара, Румунія) та товариства «Великобританія — Україна», постійний український кореспондент “World Shakespeare bibliography”, експерт УЦОЯО, віце-президент Української асоціації викладачів зарубіжної літератури

Розділ 2

КОВБАСЕНКО
ЮРІЙ ІВАНОВИЧ

Основні дати життя та діяльності

1958 р. — народився в сім'ї геологів.

1965—1975 рр. — навчався у середній школі № 36 м. Києва.

1975—1979 рр. — навчався на філологічному факультеті НДПУ імені М.В. Гоголя.

1979—1985 рр. — працював учителем-словесником і заступником директора у СНЗ м. Києва.

1985—1988 рр. — навчався в аспірантурі Київського державного університету імені Т. Шевченка.

21.06.1988 р. — захистив кандидатську дисертацію у Київському державному університеті імені Т. Шевченка.

1985—1990 рр. — працював старшим викладачем, доцентом, завідувачем кафедри мов і літератур Центрального інституту удосконалення вчителів Міністерства народної освіти УРСР.

1991 р. і до цього часу — працює в Київському університеті імені Бориса Грінченка.

1992 р. — увійшов до ініціативної групи при Міністерстві освіти і науки України (А.Г. Погрібний) і Національній спілці письменників України (Ю.М. Мушкетик, Д.С. Чередниченко) щодо започаткування викладання у середній школі зарубіжної (світової) літератури.

1994 р. — присвоєно вчене звання доцента по кафедрі методики мови та літератури Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

1994 р. — Всеукраїнською установчою конференцією обраний президентом ВГО «Українська асоціація викладачів зарубіжної літератури», яку очолює до цього часу.

1997 р. — виступив ініціатором започаткування конкурсу «Учитель року» в номінації «Зарубіжна література», очоливши оргкомітет і фахове журі I Всеукраїнського конкурсу «Учитель зарубіжної літератури сільської школи» та огляду «Методист зарубіжної літератури».

2001–2011 рр. — був членом журі (Житомир, 2001; Херсон, 2004), заступником голови журі (Миколаїв, 2008) та головою журі (Полтава, 2011) IV (заключного) етапу Всеукраїнського конкурсу в номінації «Світова література».

2004 р. — став переможцем Всеукраїнського конкурсу навчальних програм для загальноосвітньої школи.

2006 р. — став переможцем Всеукраїнського конкурсу навчальних програм для профільної школи.

2005–2011 рр. — став переможцем і лауреатом Всеукраїнських конкурсів підручників для загальноосвітньої (5–9 класи, 2005–2009) та профільної школи (10 клас: рівень стандарту + профільний рівень, 2010; 11 клас: рівень стандарту + профільний рівень, 2011).

2011 р. — присвоєно вчене звання професора по кафедрі теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури Київського університету імені Бориса Грінченка.

Відзнаки і нагороди

1983 р. — медаль ВР УРСР «1500-річчя Києва».

1996 р. — нагрудний знак «Відмінник освіти України».

2003 р. — Подяка Київського міського голови.

2008 р. — нагрудний знак «Петро Могила».

2011 р. — нагрудний знак «За особистий внесок у розвиток університету» Київського університету імені Бориса Грінченка.

Розділ 3

**ПОКАЖЧИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
Ю.І. КОВБАСЕНКА**

3.1. Автореферат та дисертація на здобуття наукового ступеня

1. Семантическая трансформация и текстообразующие функции лексических единиц (на материале русской художественной прозы 1960—1980-х гг. : автореф. дисс. ... канд. филол. наук. — К. : КГУ, 1988. — 23 с.
2. Семантическая трансформация и текстообразующие функции лексических единиц (на материале русской художественной прозы 1960—1980-х гг. : дисс. ... канд. филол. наук. — К. : КГУ, 1988. — 144 с.

3.2. Підручники, посібники, програми

1986

3. Филологическая подготовка учителей русского языка и литературы национальных школ Закарпатской, Львовской, Одесской, Черновицкой областей. — К. : Центральный ин-т усовершенствования учителей М-ва просвещения УССР, 1986. — 12 с. — У співавторстві з Т. Маєвською. — Гриф МОНУ.

1987

4. Повышение квалификации учителей русского языка и литературы школ УССР при областных институтах усовершенствования учителей и вузах. — К. : Центральный ин-т усовершенствования учителей М-ва просвещения УССР, 1987. — 93 с. — У співавторстві з Т. Маєвською, І. Кривоніс. — Гриф МОНУ.
5. Повышение квалификации руководителей районных методических объединений учителей русского языка и литературы. — К. : Центральный ин-т усовершенствования учителей М-ва просвещения УССР, 1987. — 60 с. — У співавторстві з Т. Маєвською, І. Кривоніс, Г. Маклаковою.
6. Содержание повышения квалификации учителей-словесников в межкурсовой период. — К. : Центральный ин-т усовершенствования учителей М-ва просвещения УССР, 1987. — 19 с. — Гриф МОНУ.

1988

7. Практические занятия на курсах повышения квалификации учителей русского языка и литературы. — К. : Центральный ин-т усовершенствования учителей М-ва народного образования УССР, 1988. — 62 с. — У співавторстві з І. Кривоніс, Г. Маклаковою, Н. Потелло. — Гриф МОНУ.

1989

8. **Повышение уровня профессионального мастерства учителя-словесника в условиях близкородственного билингвизма.** — К. : Центральный ин-т усовершенствования учителей М-ва народного образования УССР, 1989. — 37 с. — У співавторстві з І. Кривоніс. — **Гриф МОНУ.**
9. **Примерное содержание самообразования учителей-словесников: научно-теоретическая и методическая подготовка по предметам.** — К. : Укр-вузполиграф, 1989. — 64 с. — **Гриф МОНУ.**

1991

10. **Новая методическая система преподавания русского языка и литературы.** — К. : Центральный ин-т усовершенствования учителей М-ва народного образования УССР, 1991. — 12 с. — **Гриф МОНУ.**

1995

11. **Филологический анализ художественного текста.** — К. : Ін-т системних досліджень освіти України, 1995. — 47 с. — **Гриф МОНУ.**

1997

12. **Зарубіжна (всесвітня) література.** Календарно-тематичне планування курсу загальноосвітньої школи (5—11 класи). — К. : Навч. посібники, 1997. — 39 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
13. **Планування уроків зарубіжної (всесвітньої) літератури у 5 класі.** — К. : Навч. посібники, 1997. — 47 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
14. **Тематичне планування шкільного курсу зарубіжної літератури (5—11 класи).** — К. : Навч. посібники, 1997. — 38 с.

1998

15. **Зарубіжна література.** Випускний іспит. 11 кл. / упоряд., ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Навч. посіб., 1998. — 140 с. — У співавторстві з Ю. Булаховською, Ю. Горідько, І. Кузьменчук.
16. **Зарубіжна література.** Програми середньої загальноосвітньої школи з укр. мовою навчання. 5—11 кл. / авт. кол.: **Ю.І. Ковбасенко** (керівн.), Д. Наливайко, К. Шахова, М. Борецький, Н. Нагорна, Л. Мірошніченко, Л. Ковбасенко, Л. Білань. — К. : Перун, 1998. — 60 с. — **Гриф МОНУ.**

1999

17. **Зарубіжна література. Хрестоматія. 9 кл. І ч.** / УАВЗЛ. — К., 1999. — 400 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Л. Куликовою. — **Гриф МОНУ.**
18. **Зарубіжна література. Хрестоматія. 9 кл. II ч.** / УАВЗЛ. — К., 1999. — 300 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Л. Куликовою. — **Гриф МОНУ.**

19. Підручник-хрестоматія нововведених творів із зарубіжної літератури. 5—6 класи / наук. ред. Ю.І. Ковбасенко. — К. : Абрис, 1999. — 112 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Л. Куликовою. — **Гриф МОНУ.**
20. Тестовий моніторинг навчальних досягнень учнів із зарубіжної літератури. 5 кл. / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Укр. асоціація викладачів зарубіжної л-ри, 1999. — 37 с. — У співавторстві з О. Первак.
21. Тестовий моніторинг навчальних досягнень учнів із зарубіжної літератури. 6 кл. / упоряд., ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Укр. асоціація викладачів зарубіжної л-ри, 1999. — 32 с. — У співавторстві з О. Первак.
22. Тестовий моніторинг навчальних досягнень учнів із зарубіжної літератури. 7 кл. / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Укр. асоціація викладачів зарубіжної л-ри. — 1999. — 27 с. — У співавторстві з О. Первак.
23. Тестовий моніторинг навчальних досягнень учнів із зарубіжної літератури. 8 клас. (Античність. Середньовіччя. Ренесанс. Бароко. Класицизм) / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Укр. асоціація викладачів зарубіжної л-ри, 1999. — 60 с. — У співавторстві з О. Первак.
24. Тестовий моніторинг навчальних досягнень учнів із зарубіжної літератури. 9 клас. (Просвітництво. Романтизм) / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Укр. асоціація викладачів зарубіжної л-ри, 1999. — 50 с.
25. Тестовий моніторинг навчальних досягнень учнів із зарубіжної літератури. 10 клас. (Реалізм. Ранній модернізм). — К. : Укр. асоціація викладачів зарубіжної л-ри, 1999. — 40 с. — У співавторстві з О. Первак.
26. Тестовий моніторинг навчальних досягнень учнів із зарубіжної літератури. 11 клас. (Авангард. Модернізм. Постмодернізм) / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Укр. асоціація викладачів зарубіжної л-ри, 1999. — 50 с. — У співавторстві з О. Первак.

2000

27. **Зарубіжна література** : програми середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання. 5—11 кл. / **Ю.І. Ковбасенко** (керівн. авт. кол.).
28. Підручник-хрестоматія нововведених творів із зарубіжної літератури. 9—10 кл. — К. : Абрис, 2000. — 178 с. — **Гриф МОНУ.**
29. Підручник-хрестоматія нововведених творів із зарубіжної літератури. 11 клас. — К. : Абрис, 2000. — 222 с. — **Гриф МОНУ.**
30. Підручник-хрестоматія нововведених творів із зарубіжної літератури. 7—8 класи / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Абрис, 2000. — 128 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Л. Куликовою. — **Гриф МОНУ.**

2001

31. Від античності до класицизму : хрестоматія із зарубіжної літератури / упоряд. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : УАВЗЛ, 2001. — 750 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Л. Куликовою. — **Гриф МОНУ.**

32. **Реалізм. Ранній модернізм** : посіб.-хрестоматія із зарубіж. літератури / ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : УАВЗЛ, 2001. — 720 с. — У співавторстві з Г. Гребницьким, Л. Ковбасенко, Л. Куликовою. — **Гриф МОНУ**.

2002

33. **Актуальні проблеми науково-методичного забезпечення викладання зарубіжної літератури в навчальних закладах України** : матер. міжнарод. наук.-практ. конф. Ч. 2 / упоряд., наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : РВВ УАВЗЛ, 2002. — 60 с.
34. **Від авангарду до постмодернізму** : посіб.-хрестоматія із зарубіжної л-ри. 11 кл. / упоряд. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : УАВЗЛ, 2002. — 880 с. — У співавторстві з Г. Гребницьким, Л. Ковбасенко, Л. Куликовою. — **Гриф МОНУ**.

2003

35. **Від античності до класицизму** : хрестоматія із зарубіжної л-ри для класів філологічного профілю / упоряд. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : УАВЗЛ, 2003. — 693 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Л. Куликовою. — **Гриф МОНУ**.

2005

36. **Зарубіжна література** : підруч. для 5 класу 12-річної школи. — К. : Грамота, 2005. — 295 с. — У співавторстві з Л.В. Ковбасенко. — **Гриф МОНУ**.
37. **Зарубіжна література** : підруч. для 5 кл. 12-річної школи. — К. : Грамота, 2005. — 296 с. — **Гриф МОНУ**.
38. **Зарубіжна література** : програми середньої загальноосвітньої школи з укр. мовою навчання. 5—12 класи. — К. : Перун, 2005. — 112 с. — У співавторстві з Д.С. Наливайко, Г.М. Гребницьким, Н.О. Півнюк, К.Н. Баліною, Г.В. Бітківською. — **Гриф МОНУ**.
39. **НМК-5: Викладання зарубіжної літератури в контексті вимог Болонського процесу** // Планування уроків зарубіжної літератури. — К. : Грамота, 2005. — 23 с. — У співавторстві з Г.В. Бітківською. — **Гриф МОНУ**.
40. **НМК-5: Зарубіжна література. 5 клас**: книга для вчителя / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Грамота, 2005. — 345 с. — **Гриф МОНУ**.
41. **НМК-5: Зарубіжна література** : зошит для моніторингу (тематичного оцінювання) навч. досягнень учнів / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Грамота, 2005. — **Гриф МОНУ**.
42. **НМК-5: Зарубіжна література** : книга для додаткового читання. 5 клас / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Грамота, 2005. — 345 с. — **Гриф МОНУ**.

2006

43. **Зарубіжна література. Реалізм. Ранній модернізм** : посіб.-хрестоматія для 10 класу середніх навчальних закладів з укр. мовою навчання / упоряд. **Ю.І. Ковбасенко**. — 2-ге видання, виправ. і допов. — К. : Грамота, 2006. — 696 с. — У співавторстві з Г. Гребницьким, Л. Ковбасенко, Л. Куликовою. — **Гриф МОНУ**.
44. **Зарубіжна література. Від авангарду до постмодернізму** : посіб.-хрестоматія для 11 класу середніх навч. закладів з укр. мовою навчання / упоряд. **Ю.І. Ковбасенко**. — 2-ге видання, виправ. і допов. — К. : Грамота, 2006. — 936 с. — У співавторстві з Г. Гребницьким, Л. Ковбасенко, Л. Куликовою. — **Гриф МОНУ**.
45. **Зарубіжна література** : підруч. для 6 класу 12-річної школи. — К. : Грамота, 2006. — 296 с. — У співавторстві з Л.В. Ковбасенко. — **Гриф МОНУ**.
46. **НМК-6: Викладання зарубіжної літератури в контексті вимог Болонського процесу // Планування уроків зарубіж. л-ри**. — К. : Грамота, 2006. — 32 с. — **Гриф МОНУ**.
47. **НМК-6: Зарубіжна література** : книга для додаткового читання, 6 клас / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Грамота, 2006. — **Гриф МОНУ**.
48. **НМК-6: Зарубіжна література** : книга для вчителя / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Грамота, 2006. — **Гриф МОНУ**.
49. **НМК-6: Зарубіжна література** : зошит для моніторингу (тематичного оцінювання) навч. досягнень учнів / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Грамота, 2006. — **Гриф МОНУ**.
50. **НМК-6: Зарубіжна література** : робочий зошит для учнів / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Грамота, 2006.

2007

51. **Зарубіжна література**: програми спецкурсів та факультативів / упоряд. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Шкільний світ, 2007. — **Гриф МОНУ**.
52. **Зарубіжна література** : підруч. для 7 кл. 12-річної школи. — К. : Грамота, 2007. — 296 с. — У співавторстві з Л.В. Ковбасенко. — **Гриф МОНУ**.
53. **НМК-7: Зарубіжна література** : книга для додаткового читання, 7 кл. / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Грамота, 2007. — **Гриф МОНУ**.
54. **НМК-7: Зарубіжна література. 7 клас** : книга для вчителя. — К. : Грамота, 2007. — **Гриф МОНУ**.
55. **НМК-7: Зарубіжна література** : зошит для моніторингу (тематичного оцінювання) навч. досягнень учнів, 7 кл. / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Грамота, 2007. — **Гриф МОНУ**.
56. **НМК-7: Зарубіжна література** : робочий зошит для учнів 7 класу / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К. : Грамота, 2007. — **Гриф МОНУ**.

57. **НМК-7: Методичні рекомендації і планування уроків зарубіжної літератури в 7 класі 12-річної школи** (реалізація наскрізних змістових ліній Державного стандарту освіти). — К. : Грамота, 2007. — 70 с. — **Гриф МОНУ.**

2008

58. **НМК-8: Зарубіжна література** : підруч. для 8 кл. загальноосвітнього навч. закладу. — К. : Грамота, 2008. — 384 с. — У співавторстві з Л.В. Ковбасенко. — **Гриф МОНУ.**
59. **НМК-8: Зарубіжна література. 8 клас** : книжка для вчителя: календарне планування та розробки уроків, 8 клас 12-річної школи / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Грамота, 2008. — 448 с. — **Гриф МОНУ.**
60. **НМК-8: Зарубіжна література** : робочий зошит для учнів. 8 клас / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Грамота, 2008. — 112 с. — **Гриф МОНУ.**
61. **НМК-8: Зарубіжна література** : методичні рекомендації, календарно-тематичне планування. — К. : Грамота, 2008. — 48 с. — У співавторстві з Л.Л. Ковальовою. — **Гриф МОНУ.**

2009

62. **Антична література** : навч. посіб. — К. : Вид-во «Університет» КМПУ, 2009. — 128 с.
63. **Література Середньовіччя** : навч. посіб. — К. : Університет, 2009.
64. **НМК-9: Зарубіжна література** : підруч. для 9 кл. загальноосвітніх навч. закладів. — К. : Грамота, 2009. — 304 с. — **Гриф МОНУ.**
65. **НМК-9: Зарубіжна література** : зошит для моніторингу (тематичного оцінювання) навч. досягнень учнів 9 кл. / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Грамота, 2009. — 130 с. — **Гриф МОНУ.**
66. **НМК-9: Зарубіжна література. 9 клас** : книжка для вчителя: календарне планування та розробки уроків, 9 кл. 12-річної школи / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко.** — К. : Грамота, 2009. — 264 с. — **Гриф МОНУ.**
67. **НМК-9: Зарубіжна література** : хрестоматія для 9 кл. загальноосвітніх навч. закладів. — К. : Грамота, 2009. — 464 с. — У співавторстві з Л.В. Ковбасенко. — **Гриф МОНУ.**
68. **Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (для профільних 10—12 класів).** Рівень стандарту. — К. : Грамота, 2009. — 52 с. — У співавторстві з Г.М. Гребницьким, Г.В. Бітківською, К.Н. Баліною, Т.Б. Недайною, І.А. Тригуб, О.О. Покатіловою. — **Гриф МОНУ.**
69. **Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (для профільних 10—12 класів).** Академічний рівень. — К. : Грамота, 2009. — 56 с. — У співавторстві з Г.М. Гребницьким, Г.В. Бітківською, К.Н. Баліною, Т.Б. Недайною, І.А. Тригуб, О.О. Покатіловою. — **Гриф МОНУ.**

2010

70. **Зарубіжна література** : підруч. 10 кл. (рівень стандарту). — К. : Грамота, 2010. — 280 с. — **Гриф МОНУ**.
71. **Зарубіжна література** : підруч. 10 кл. (академічний і профільний рівні). — К. : Грамота, 2010. — 320 с. — **Гриф МОНУ**.

2011

72. **Зарубіжна література** : підруч. для профільних 11 кл. (рівень стандарту). — К. : Грамота, 2011. — 272 с. — **Гриф МОНУ**.
73. **Зарубіжна література** : підруч. для профільних 11 кл. (академічний рівень, профільний рівень). — К. : Грамота, 2011. — 336 с. — **Гриф МОНУ**.
74. **Література Середньовіччя** : навч. посіб. для студ. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. — 152 с.
75. **Програма для загальноосвітніх навчальних закладів** (для профільних 10–11 класів). Рівень стандарту. — К. : Грамота, 2011. — **Гриф МОНУ**.
76. **Програма для загальноосвітніх навчальних закладів** (для профільних 10–11 класів). Академічний рівень. — К. : Грамота, 2011. — **Гриф МОНУ**.
77. **Програма для загальноосвітніх навчальних закладів** (для профільних 10–11 класів). Профільний рівень. — К. : Грамота, 2011. — **Гриф МОНУ**.

2012

78. **Антична література** : навч. посіб. — 2-ге вид., доопрац. і допов. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. — 252 с.

3.3. Публікації у наукових, науково-методичних та періодичних виданнях

1987

79. **Духовность героя** (антитеза в рассказе В. Шукшина «Чудик») // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. — К., 1987. — № 2. — С. 39–43.
80. **О реализации семантического потенциала доминантных лексических единиц в языке и художественном тексте** // Русское языкознание : республ. междувед. сб. — К., 1987. — Вып. 15. — С. 64–68.

1990

81. **Образы пожаров в повести В. Распутина** // Литература в школе. — М., 1990. — № 1. — С. 129–131.

1991

82. **Апокалипсис, сотворённый людьми**: филологический анализ повестей В.Г. Распутина «Прощание с Матерой» и «Пожар» // Русский язык и литература в средних учебных заведениях УССР. — К., 1991. — № 5. — С. 20–25. — У співавторстві з Л. Поліно.

83. **Филологический анализ художественного текста** // Программы предметов курсов филологического цикла для школ-гимназий и школ-лицеев. — К. : М-во народного образования УССР, 1991. — С. 64—74. — **Гриф МОНУ.**

1992

84. **Філологічний аналіз художнього тексту у вищій школі** // Викладання вузівського та шкільного курсів мови та літератури в умовах піднесення національної самосвідомості народу : матер. міжвузівської наук. конф. — К. : КДПІ, 1992. — Ч. 2. — С. 61—65.

1993

85. **Бинарные семантические оппозиции в английской и русской фразеологии** // Проблемы сучасної славістики : матер. III Міжнар. симпозіуму. — К. : КДПІМ, 1993. — С. 93—94.
86. **Жанрово-тематичні особливості оповідань Бориса Грінченка** // Борис Грінченко і педагогічна культура України : матер. Всеукр. наук.-методич. конф. — Суми : Мрія-ЛТД, 1993. — С. 93—95.
87. **Шибболеты как средство выражения градации признака и филологический анализ художественного текста** // Язык и культура : II Междунар. конф. : доклады. — К. : Украинский ин-т междунар. отношений при КГУ им. Т. Шевченко, 1993. — С. 118—125.

1994

88. **Всесвітня література як художнє відображення життя різних народів з давніх часів до сьогодення.** Світовий літературний процес. Творчі (художні) методи, літературні напрями, течії, школи, групи; роди і жанри, стилі : матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національних школах. — К., 1994. — № 9. — С. 48—57.
89. **Г. Флобер «Пані Боварі». А. Доде. Цикл творів про Тартарена** : матеріали до уроків л-ри. 10 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національних школах. — К., 1994. — № 5—6. — С. 47—64. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, С. Рудаківською.
90. **Загальна характеристика розвитку мистецтва в XI ст. Стендаль, О. Бальзак** : матеріали до уроків л-ри. 10 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національних школах. — К., 1994. — № 4. — С. 49—68. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, С. Рудаківською.
91. **Краса врятує світ, якщо світ врятує красу** (компаративний філологічний аналіз вірша Ліни Костенко «Вже почалось, мабуть, майбутнє...» і новели Рея Бредбері «Усмішка») // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національних школах. — К., 1994. — № 3. — С. 58—61.

92. **Література античного світу.** Загальна характеристика давньогрецької лірики : матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національних школах. — К., 1994. — № 12. — С. 50—58.
93. **Найдавніші джерела словесного мистецтва.** Веди, Біблія, Коран як пам'ятки світової літератури : матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національних школах. — К., 1994. — № 10—11. — С. 53—61.
94. **Світова література XX ст.:** основні етапи, естетичні пошуки, художні відкриття. Модернізм і авангардизм. Традиції і новаторство : матеріали до уроків л-ри. 11 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національних школах. — К., 1994. — № 8. — С. 38—53. — У співавторстві з Ю. Горідько.
95. **Устоит ли земля без праведников?** (Филологический анализ рассказа А.И. Солженицына «Матрёнин двор») // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національних школах. — К., 1994. — № 2. — С. 27—30.

1995

96. **Гомер. «Іліада».** Загальна характеристика : матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 2. — С. 52—62.
97. **Література Середньовіччя. Загальна характеристика клерикальних епічних жанрів :** матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 4. — С. 57—67.
98. **Література Середньовіччя. Світські епічні жанри. Кельтський героїчний епос :** матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 5—6. — С. 61—68.
99. **Література Середньовіччя. Англосаксонський героїчний епос :** матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 7. — С. 56—61.
100. **Література Середньовіччя. Німецький героїчний епос :** матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 8. — С. 59—65.
101. **Література Середньовіччя. Іспанський героїчний епос :** матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 9. — С. 59—63.
102. **Література Середньовіччя. Французький, давньоруський і південнослов'янський героїчний епос :** матеріали до уроків л-ри. 9 клас //

Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 11–12. — С. 46–52.

103. **Публій Вергілій Марон. “Енеїда”. Загальна характеристика :** матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 3. — С. 53–67.
104. **Римська лірика, антична драма :** матеріали до уроків л-ри. 9 клас // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національних школах. — К., 1995. — № 1. — С. 44–54.
105. **Синхронізоване тематичне планування шкільних курсів української та зарубіжної літератури. 6 клас** // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 11–12. — С. 6–9.
106. **Синхронізоване тематичне планування шкільних курсів української та зарубіжної літератури. 5 клас** // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 10. — С. 8–12.
107. **Філологічний аналіз художнього тексту** // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1995. — № 10. — С. 55–61.

1996

108. **«Бути луною, будить луну, долі своєї не кляну...» Життєвий і творчий шлях М.П. Драї-Хмари** // Українська мова та література. — К., 1996. — № 15. — С. 2–3.
109. **Синхронізоване тематичне планування шкільних курсів української та зарубіжної літератури. 7 клас** // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1996. — № 1. — С. 9–12.
110. **Синхронізоване тематичне планування шкільних курсів української та зарубіжної літератури. 8 клас** // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1996. — № 2. — С. 4–8.
111. **Синхронізоване тематичне планування шкільних курсів української та зарубіжної літератури. 9 клас** // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1996. — № 3. — С. 7–10.
112. **Синхронізоване тематичне планування шкільних курсів української та зарубіжної літератури. 10 клас** // Відродження. Мови, літератури, історія народів України у національній школі. — К., 1996. — № 4. — С. 10–14.
113. **Синхронізоване тематичне планування шкільних курсів української та зарубіжної літератури. 11 клас** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1996. — № 5. — С. 12–15.

114. Система домашніх завдань до уроків літератури у старших класах. **І чверть** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1996. — № 6. — С. 19–25. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
115. Система домашніх завдань до уроків літератури у старших класах. **II чверть** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1996. — № 9. — С. 33–38. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
116. Система домашніх завдань до уроків літератури у старших класах. **III чверть** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1996. — № 11. — С. 7–13. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
117. **Талант мужності і мужність таланту. Нарис життя та творчості Є. Маланюка** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1996. — № 6. — С. 46–49.
118. **Філологічний аналіз оповідання Бориса Грінченка «Украла»** // Дивослово. — К., 1996. — № 2. — С. 45–47.

1997

119. **До проблеми номінації шкільного курсу «Всесвітня література» («Зарубіжна література»)** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1997. — № 2. — С. 7–8. — У співавторстві з В. Осиповою.
120. **Державний стандарт загальної середньої освіти. Зарубіжна (всесвітня) література** // Всесвітня л-ра в середніх навч. закладах України. — К., 1997. — № 3. — С. 9–11. — У співавторстві з М. Борецьким, Л. Ковбасенко, Л. Мірошніченко. — **Гриф МОНУ.**
121. **Євген Маланюк. Нарис життя і творчості** // Гроно нездоланих співців. — К. : Український письменник, 1997. — С. 148–160.
122. **Зарубіжна (всесвітня) література** : проект програми середньої загальноосв. школи з укр. мов. навч. (5–11 кл.) // Всесвітня л-ра в середніх навчальних закладах України. — К., 1997. — № 8. — С. 8–22. — У співавторстві з М. Борецьким, Л. Ковбасенко, Л. Мірошніченко. — **Гриф МОНУ.**
123. **Зарубіжна (всесвітня) література. Проект програми середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання** // Зарубіжна література. — К., 1997. — № 25–28 (31–34). — С. 2–24. — У співавторстві з М. Борецьким, Л. Ковбасенко, Л. Мірошніченко.
124. **Зарубіжна (всесвітня) література. Державний стандарт загальної середньої освіти** // Зарубіжна література. — К., 1997. — № 6 (22). — С. 6–7. — У співавторстві з М. Борецьким, Л. Ковбасенко, Л. Мірошніченко.
125. **Календарно-тематичне планування курсу «Зарубіжна (всесвітня) література» загальноосвітньої школи (5–11 класи)** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1997. — № 8. — С. 22–27. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.

126. **Календарно-тематичне планування курсу «Зарубіжна (всесвітня) література» загальноосвітньої школи** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1997. — № 11. — С. 10–15. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
127. **Михайло Драй-Хмара. Нарис життя і творчості** // Гроно нездоланих співців. — К.: Український письменник, 1997. — С. 61–73.
128. **Про викладання зарубіжної літератури в 1997-98 н.р.** // Порадник методиста — 97. — Ч. 2. — К.: КМПУВ, 1997. — С. 96–98.
129. **Система домашніх завдань до уроків літератури у старших класах. IV чверть** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1997. — № 2. — С. 16–21. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
130. **Синхронізоване тематичне планування шкільних курсів української та зарубіжної (всесвітньої) літератури (5–11 класи)** // Зарубіжна література. — К., 1997. — № 25–28 (31-34). — С. 25–64. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
131. **Система домашніх завдань курсу за курсом всесвітньої (зарубіжної) літератури** // Зарубіжна література. — К., 1997. — № 29–32 (45–48). — С. 2–64. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
132. **Система домашніх завдань до уроків зарубіжної (всесвітньої) літератури (8–9 класи, I семестр)** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1997. — № 10. — С. 19–26.
133. **Система домашніх завдань до уроків зарубіжної (всесвітньої) літератури (10–11 класи, I семестр)** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1997. — № 12. — С. 10–17.

1998

134. **Всесвітня література в середніх навчальних закладах України / Ю.І. Ковбасенко** (керівн. авт. кол., упоряд., ред.). — К., 1998. — № 5. — С. 48–63. — У співавторстві з К. Наливайко, К. Шаховою, М. Борещьким, Н. Нагорною, Л. Мірошніченко, Л. Ковбасенко, Л. Білань. — Гриф МОНУ.
135. **Екзаменаційні білети із зарубіжної (всесвітньої) літератури** / ред. Ю.І. Ковбасенко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1998. — № 2. — С. 63–64. — У співавторстві з Л. Ковбасенко. — Гриф МОНУ.
136. **Екзаменаційні білети із зарубіжної (всесвітньої) літератури для 9 класу** / ред. Ю.І. Ковбасенко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1998. — № 4. — С. 34–35. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
137. **Завдання IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади — 98 з укр. мови та л-ри** / Ю.І. Ковбасенко (кер. авт. кол.) // Укр. мова та л-ра. — К., 1998. — № 19 (83). — С. 7–8. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Т. Косян.

138. **Зарубіжна література. Екзаменаційні білети за курс повної середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання** / ред. **Ю.І. Ковбасенко** // Зарубіжна література. — К., 1998. — № 6 (70). — С. 3—5. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
139. **Система домашніх завдань до уроків всесвітньої л-ри (8—9 класи, II семестр)** // Всесвітня л-ра в середніх навчальних закладах України. — К., 1998. — № 2. — С. 5—14.
140. **Система домашніх завдань до уроків зарубіжної (всесвітньої) літератури (10—11 класи, II семестр)** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 1998. — № 4. — С. 19—28.
141. **Хрестоматійні матеріали для уроків курсу «Зарубіжна (всесвітня) література». 8 клас. I семестр** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної л-ри / упоряд., ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 1998. — № 1. — 128 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Л. Куликовою.
142. **Хрестоматійні матеріали для уроків курсу «Зарубіжна (всесвітня) література». 8 клас. II семестр** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури / упоряд., ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 1998. — № 2. — 128 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Л. Куликовою.
143. **Хрестоматійно-методичні матеріали для уроків курсу «Зарубіжна (всесвітня) література». 6 клас. I ч.** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури / упоряд., ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 1998. — № 3. — 128 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Л. Куликовою.
144. **Хрестоматійно-методичні матеріали для уроків курсу «Зарубіжна (всесвітня) література». 6 клас. II ч.** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної л-ри / упоряд., ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 1998. — № 4. — 128 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко, Л. Куликовою.

1999

145. **Бернард Шоу. «Пігмаліон».** Бертольт Брехт. «Життя Галілея» // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної л-ри / упоряд., наук ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 1999. — № 4. — 128 с.
146. **Зарубіжна література: випускний іспит — 99** / авт. кол.: **Ю.І. Ковбасенко** (кер.), Ю. Горідько, Л. Ковбасенко, О. Первак, Т. Подолинна // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної л-ри / упоряд., наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 1999. — № 2. — 128 с.
147. **Матеріали до вивчення творчості Кнута Гамсуна, Марселя Пруста, Джеймса Джойса** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної л-ри / упоряд., наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 1999. — № 1. — 128 с. — У співавторстві з Г. Кирпою, Д. Наливайко.
148. **Модернізм: визначення, теорія, практика. Авангард. Перші кроки** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної л-ри / упоряд., наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 1999. — № 3. — 128 с.

2000

149. **Всесвітня література. Доба Середньовіччя** // Тема. На допомогу вчит. зарубіж. л-ри / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 2000. — № 3. — 128 с.
150. **Іспанська “багоса” в скарбниці української культури** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 2000. — № 1. — С. 2—3.
151. **Камо грядемо, або Вимоги часу і перспективні напрямки розвитку літературної освіти в Україні** // Мова і культура : щоріч. наук. журн. — Вип. II. — Т. 2. — К. : Видавничий дім Д. Бураго, 2000. — С. 429—440.
152. **Література доби Просвітництва** : метод. реком. для студ. з підготовки до семінарських занять з дисципліни «Історія зарубіжної літератури». — К. : ВЦ КДЛУ, 2000. — С. 21—28. — У співпраці з Л.І. Пацанівською.
153. **Письменники про письменництво** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної л-ри / упоряд., наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 2000. — № 2. — 128 с. — У співавторстві з Л. Ковбасенко.
154. **Про місце і роль предмета «Зарубіжна література» в системі літературної освіти української школи та про шляхи підвищення ефективності його викладання** // Всесвітня л-ра в середніх навчальних закладах України. — К., 2000. — № 6. — С. 3—6.
155. **Про виховний потенціал уроків літератури** // Всесвітня л-ра в середніх навчальних закладах України. — К., 2000. — № 11. — С. 23—25.

2001

156. **Антична література** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної л-ри / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — К., 2001. — № 4. — 128 с.
157. **Всеукраїнський огляд фахової майстерності вчителя зарубіжної літератури** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2001. — № 6. — С. 22—23.
158. **Джордж Бернард Шоу: «Я впливав на Жовтневу революцію»** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2001. — № 5. — С. 55—60.
159. **Література Просвітництва** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної л-ри. — К., 2001. — № 3. — 128 с.
160. **Про перспективні напрями розвитку літературної освіти в Україні та шляхи підвищення її ефективності** // Актуальні проблеми науково-методичного забезпечення викладання зарубіжної літератури в навчальних закладах України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. / наук. ред. **Ю.І. Ковбасенко**. — Ч. 1. — К. : КМІУВ, 2001. — С. 81—98.
161. **Спочатку було слово...** // Освітнянські відомості. — К., 2001. — С. 25—26.

162. **Щиро кажучи...** (інтерв'ю з ІІ Всеукраїнського з'їзду працівників освіти) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2001. — № 11. — С. 22–23.

2002

163. **Аналіз та інтерпретація художнього тексту: розмежування і межі безмежності** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. — К., 2002. — № 4. — С. 2–26.
164. **Архіпелаг «Павич», острів «Дамаскин»** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. — 2002. — № 4. — С. 80–126.
165. **Біографія письменника і викладання літератури** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2002. — № 9. — Ч. I. — С. 2–9.
166. **Біографія письменника і вивчення літератури** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної л-ри. — К., 2002. — № 2. — 128 с.
167. **Біографія письменника і викладання літератури** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2002. — № 10. — Ч. 2. — С. 9–17.
168. **Література постмодернізму: по той бік різних боків** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2002. — № 5. — С. 2–12.
169. **Літературна і художня освіта: “proetcontra”** // Освітнянські відомості. — К., 2002. — № 4. — С. 43–46.
170. **Мистецтво постмодернізму: по той бік авторства й плагіату** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. — 2002. — № 1. — С. 2–22.
171. **Мова й культура... без літератури?** // Мова і культура : щоріч. наук. журн. — Вип. XII. — К. : Видавничий дім Д. Бурого, 2002.
172. **Мости партнерства** : Міжнар. наук.-практ. конф. на честь 70-річчя академіка РАО В.Г. Маранцмана // Освітнянські відомості. — К., 2002. — № 4. — С. 42.
173. **На честь Вчителя, Вченого, Митця** // Зарубіжна л-ра в навчальних закладах. — К., 2002. — № 10. — С. 4–5.
174. **Проблемы гуманитарного образования школьников** // Русский язык и литература в школах Украины : методич. вестник. — 2002. — № 7. — С. 1–7.
175. **Про вивчення літератури постмодернізму в школі : круглий стіл** // Зарубіжна л-ра в навчальних закладах. — К., 2002. — № 12. — С. 2–7. — У співавторстві з А. Градовським, Ю. Султановим, М. Теплинським.
176. **Про зміни до чинної програми із зарубіжної літератури (інтерв'ю)** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2003. — № 3. — С. 51–52.
177. **Про перспективні напрямки розвитку літературної освіти в Україні та шляхи підвищення її ефективності** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2002. — № 1. — С. 2–9.

178. **Університети на Дніпрі й Неві: мости партнерства** (про Міжнародну науково-практичну конференцію на честь 70-річчя академіка РАО В.Г. Маранцмана) // Русский язык и литература в школах Украины : методич. вестник. — 2002. — № 7. — С. 11.
179. **Художественное и литературное образование: роза ветров и выбор пути** // Зарубіжна л-ра в навчальних закладах. — К., 2002. — № 12. — С. 5—9.
180. **Художественное и литературное образование школьников: “drang nach Osten”, «ветер с Востока» или свой путь?** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2002. — № 4. — С. 2—3.
181. **Художественное и литературное образование школьников: “drang nach Osten”, “ветер с Востока” или свой путь?** // Литературное и художественное образование школьников : матер. межд. науч.-практ. конф. — СПб., 2002. — С. 24—28.
182. **Чи варто замінювати «Зарубіжну літературу» на «Світову художню культуру»** // Всесвітня література в середніх навч. закл. Укр. — К., 2002. — № 9. — С. 8—9.

2003

183. **Аналіз та інтерпретація художнього тексту як методична проблема** // Вивчаємо українську мову та літературу. — 2003. — № 2 (2). — С. 11—14.
184. **Викладання зарубіжної літератури в умовах профільного навчання** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2003. — № 3. — С. 23—27.
185. **Зарубіжна література в школі** : матер. круглого столу // Слово і час. — К., 2003. — № 8. — С. 50—51.
186. **Зарубіжна література. 5—11 класи** : програми середньої загальноосвітньої школи з укр. мовою навчання. — 2-ге вид., виправ. і допов. / авт. кол.: **Ю.І. Ковбасенко** (кер.), Д. Наливайко, К. Шахова, М. Борецький, Н. Нагорна, Г. Гребницький, Л. Ковбасенко, Л. Білань // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2003. — № 7—8. — С. 15—34. — **Гриф МОНУ.**
187. **Зарубіжна література. 8—11 класи** : програми для профільних класів (філологічного, художньо-естетичного, фізико-математичного, спортивного та універсального профілів) середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання / авт. кол.: **Ю.І. Ковбасенко** (кер.), Д. Наливайко, Н. Висоцька, В. Фесенко, Г. Гребницький, Н. Півнюк, К. Баліна, Г. Бітківська, Л. Ковбасенко // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. — К., 2003. — № 1. — С. 49—125. — **Гриф МОНУ.**
188. **Зарубіжна література. 8—11 класи** : програми для профільних класів (філологічного, художньо-естетичного, фізико-математичного, спор-

- тивного та універсального профілів) середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання / авт. кол.: **Ю.І. Ковбасенко** (кер.), Д. Наливайко, Н. Висоцька, В. Фесенко, Г. Гребницький, Н. Півнюк, К. Баліна, Г. Бітківська, Л. Ковбасенко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2003. — № 7–8. — С. 34–60. — **Гриф МОНУ.**
189. **Зарубіжна література. 5–11 кл.** : програми середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання. — 2-ге вид., виправ. і допов. // Всесвітня література та культура в середніх навчальних закладах України. — К., 2003. — № 7–8. — С. 2–25. — У співавторстві з Д. Наливайко, К. Шаховою, М. Борецьким, Н. Нагорною, Г. Гребницьким, Л. Ковбасенко, Л. Білань. — **Гриф МОНУ.**
 190. **Зарубіжна література** : програми для профільних класів (філологічного, художньо-естетичного, фізико-математичного, спортивного та універсального профілів) середньої загальноосвітньої школи з укр. мовою навчання. 5–11 класи / авт. кол.: **Ю.І. Ковбасенко** (кер.), Д. Наливайко, Н. Висоцька, В. Фесенко, Г. Гребницький, Н. Півнюк, К. Баліна, Г. Бітківська, Л. Ковбасенко // Всесвітня л-ра та культура в середніх навчальних закладах України. — К., 2003. — № 7–8. — С. 28–53. — **Гриф МОНУ.**
 191. **Мистецтво аналізу й інтерпретації художнього тексту** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2003. — № 6. — С. 2–10.
 192. **Панінтерпретація роману «Пан»?..** // Тема. На допомогу вчителю зарубіжної літератури. — К., 2003. — № 1. — С. 44–46.
 193. **Профільне викладання літератури: «за» і «проти»** // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. — 2003. — № 4. — С. 18–25.
 194. **Про Фаберже, методичні «школи» і не лише...** (інтерв'ю) // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2003. — № 5. — С. 6–10.
 195. **Слово на захист Слова** (соціокультурні функції художньої літератури та літературної освіти в Україні) // Літературний дискурс: генезис, рецепція, інтерпретація (літературознавчий, культурологічний і методичний аспекти) : зб. матер. Міжнар. наук. конф. (Україна, Київ, 16–17.10.2003) / за ред. **Ю.І. Ковбасенка**. — К. : РВВ УАВЗЛ, 2003. — С. 45–61.
 196. **Шкільні програми: нововведені твори (оповідання Милорада Павича «Дамаскин»)** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2003. — № 7. — С. 33–49.
 197. **Утримувати рівновагу в літературній освіті** (інтерв'ю) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2003. — № 7–8. — С. 23–27.
 198. **Програмний твір у контексті сучасного уроку літератури** // Ви-вчаємо українську мову та літературу. — 2003. — № 14 (18). — С. 4–6.

2004

199. **Зарубіжна література. 8—11 класи** : програми для профільних класів (філологічного, художньо-естетичного, фізико-математичного, спортивного та універсального профілів) середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання / авт. кол.: **Ю.І. Ковбасенко** (кер.), Д. Наливайко (наук. ред.), Н. Висоцька, В. Фесенко, Г. Гребницький, Н. Півнюк, К. Баліна, Г. Бітківська, Л. Ковбасенко. — К. : Педагогічна преса, 2004. — **Гриф МОНУ**.
200. **Конкурс «Учитель року — 2004»** (інтерв'ю) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2004. — № 5. — С. 7.
201. **Слово на захист Слова** (соціокультурні функції художньої літератури та літературної освіти в Україні) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2004. — № 1. — С. 53—60.

2005

202. **Вивчати літературу шляхом ретельного опрацювання художніх творів** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України / наук. ред. акад. Д. Наливайко. — К., 2005. — № 4. — С. 11—12. — У співавторстві з Л.В. Ковбасенко.
203. **Від «програм змісту» (syllabus) до «програм результату» (curriculum)**: про теоретико-методологічні засади вивчення зарубіжної літератури у 12-річній школі // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2005. — № 7. — С. 8—14.
204. **Допоки в шкільному розкладі буде предмет «Зарубіжна література», доти школі ніхто не кине, що вона «готує учнів до життя у світі, якого немає»** (інтерв'ю) // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2005. — № 5. — С. 2—6.
205. **Зарубіжна література. 5 клас** : програма для 12-річної школи // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2005. — № 8. — С. 8—52. — У співавторстві з Д. Наливайко, Г. Гребницьким, Н. Півнюк, К. Баліною, Г. Бітківською. — **Гриф МОНУ**.
206. **Зарубіжна література. 5 клас** : програма для 12-річної школи // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2005. — № 4. — С. 16—19. — У співавторстві з Д.С. Наливайко, Г.М. Гребницьким, Н.О. Півнюк, К.Н. Баліною, Г.В. Бітківською. — **Гриф МОНУ**.
207. **Зарубіжна література. 5 клас** : програма для 12-річної школи // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2005. — № 7. — С. 6—10. — У співавторстві з Д. Наливайко, Г. Гребницьким, Н. Півнюк, К. Баліною, Г. Бітківською. — **Гриф МОНУ**.
208. **Коментар до нової програми для 5 класу 12-річки («дорожня карта»)** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2005. — № 7. — С. 10—23.

2006

209. **Актуальні проблеми методики викладання зарубіжної літератури :** матер. круглого столу // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2006. — № 2.
210. **Коментар з приводу нового навчально-тематичного плану предмета «Зарубіжна література»** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2006. — № 5. — С. 9.
211. **Перемога здорового глузду і державницького підходу** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2006. — № 5.
212. **Долаючи екватор 12-річної школи, будьмо далекі від самозаспокоєності** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2006. — № 9.
213. **Про місце і роль предмета «Зарубіжна література» в системі літературної освіти української школи та про шляхи підвищення ефективності його викладання** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2006. — № 11.
214. **Чи варто замінювати «Зарубіжну літературу» на «Світову художню культуру»?** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2006. — № 11.
215. **Концептуальні засади нового підручника «Зарубіжна література. 6 клас»** // Зарубіжна література. — К., 2006. — № 28.
216. **Підручник зарубіжної літератури має бути самодостатнім** (концептуальні засади підручника-переможця Всеукраїнського конкурсу — 2006) // Зарубіжна література. — К., 2006. — № 21.
217. **Чи слід інтерпретувати творчість Камю у безнадійно трагічному ключі?** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2006. — № 3. — С. 61.

2007

218. **Виклики часу і соціокультурні функції літератури та літературної освіти в Україні** // Українська мова і література в середніх школах, гімназіях, колегіумах. — К., 2007. — № 6. — С. 56—72.
219. **Євген Маланюк** // Історія української літератури ХХ століття : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К., 2007. — С. 199—210. — **Гриф МОНУ.**
220. **Життєвий і творчий шлях Є. Маланюка** // Історія укр. л-ри ХХ ст. : навч. посіб. для студ. ВНЗ. — К. : КСУ, 2007. — 376 с. — **Гриф МОНУ.**
221. **Життєвий і творчий шлях М. Драй-Хмари** // Історія укр. л-ри ХХ ст. : навч. посіб. для студ. ВНЗ. — К. : КСУ, 2007. — 376 с.
222. **Зарубіжна література** : програми для вечірніх (змінних) загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. 6—12 класи // Програми з філологічних і суспільно-гуманітарних дисциплін для вечірніх (змінних) загальноосвітніх навчальних закладів.

- 6—12 класи. — К. : Педагогічна преса, 2007. — С. 197—260. — У співавторстві з Д. Наливайко, В. Федоренко, Г. Гребницьким, Н. Півнюк, К. Баліною, Г. Бітківською. — **Гриф МОНУ.**
223. **«Зарубіжна література»**: зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів 2008 року // Зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів 2008 року: інформаційні матеріали. — К. : УЦОЯО, 2007. — С. 68—78. — **Гриф МОНУ.**
224. **Інноваційні педагогічні технології у процесі поглибленого викладання літератури: «за» і «проти»** (до проблеми реалізації стрижневих змістових ліній Державного стандарту освіти) // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2007. — № 7. — С. 7—14.
225. **Методичні рекомендації щодо використання тестових технологій у процесі вивчення української та зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — К., 2007. — № 12. — У співавторстві з С.В. Федоренко, Н. Невінчаною, А. Панченковим. — **Гриф МОНУ.**
226. **Методичні рекомендації щодо використання тестових технологій у процесі вивчення української та зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах** // Зарубіжна література. — К., 2007. — № 10—17. — У співавторстві з В. Федоренко, Н. Невінчаною, А. Панченковим. — **Гриф МОНУ.**
227. **Михайло Драї-Хмара** // Історія української літератури ХХ століття : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К., 2007. — С. 88—100.

2008

228. **Використання тестових технологій у процесі вивчення української та зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах** // Дивослово. — К., 2008. — № 1. — С. 23—32. — У співавторстві з В. Федоренко, Н. Невінчаною, А. Панченковим. — **Гриф МОНУ.**
229. **Використання тестових технологій у процесі вивчення української та зарубіжної літератури в загальноосвітніх навчальних закладах** // Зарубіжна література в навчальних закладах. — К., 2008. — № 2. — С. 56—61. — У співавторстві з В. Федоренко, Н. Невінчаною, А. Панченковим. — **Гриф МОНУ.**

2009

230. **Програма для загальноосвітніх навчальних закладів** (для профільних класів із поглибленим вивченням зарубіжної літератури). 8—9 класи // Зарубіжна література. — К., 2009. — № 1 (593) січень. — С. 3—30. — У співавторстві з Г.М. Гребницьким, Н.О. Півнюк, Г.В. Бітківською, К.Н. Баліною. — **Гриф МОНУ.**

231. **Проблема формування моральних цінностей дитини в літературних творах Б.Д. Грінченка** // «Мрії, вистраждані життям» (до 145-ї річниці з дня народження Бориса Грінченка) : [кол. моногр.] — К. : Вид-во «Університет» КМПУ, 2009. — С. 116—127.
232. **Науково-методичне забезпечення викладання зарубіжної літератури в умовах профільного навчання: аксіологічний аспект** // Зарубіжна література в школах України. — 2009. — № 11. — С. 26—27.
233. **Методологічні основи програм для профільного навчання: аксіологічний аспект** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 2009. — № 11. — С. 10—11.
234. **Література постмодернізму: штрихи до портрета** // Acta Neophilologica. — 2009. — XI. — Wydawnictwo Uniwersytetu Warminsko-Mazurskiego w Olsztynie. — С. 45—69. — Гриф (Польща).

2010

235. **Скоординоване викладання української і зарубіжної літератур як передумова ефективності їх поглибленого вивчення у старших класах** // Анотовані результати НДР Інституту педагогіки за 2009 рік : інформаційне видання. — К. : Педагогічна думка, 2010. — С. 124—125.
236. **Літературна освіта як відповідь на виклики сучасності** // Літературний процес: методологія, імена, тенденції : зб. наук. пр. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2010. — С. 81—84.
237. **Проблема формування моральних цінностей дитини в літературних творах Б. Грінченка** // Українська мова та література. — К. : Шкільний світ, 2010. — № 26/28 (липень). — С.64—67.
238. **Життєвий і творчий шлях Ф. Достоєвського «Злочин і кара» — філософський поліфонічний соціально-психологічний роман** // Зарубіжна література. — К., 2010. — № 26. — С. 2—24.
239. **Доба реалізму в літературі XIX століття** // Зарубіжна література. — К., липень 2010. — № 27 (667). — С. 2—24.
240. **Із літератури реалізму (розділи підруч. 10 класу)** // Всесвітня література в середніх навч. закл. України. — 2010. — № 7—8. — С. 25—74. — Гриф МОНУ.

2011

241. **Світова література: орієнтовне календарно-тематичне планування. 11 клас** // Всесвітня література в середніх навч. закл. України. — 2011. — № 7—8. — С. 5—9.
242. **Світова література: штрихи до історико-літературного портрета. Франц Кафка. Джеймс Джойс (розділи підручника 11 класу)** // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 2011. — № 7—8. — С. 46—67.

243. **Літературний канон і куррикулум літературної освіти: світовий досвід і український шлях** (ч. 1 — світовий досвід) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 2011. — № 9.
244. **Літературний канон і куррикулум літературної освіти: світовий досвід і український шлях** (ч. 2 — український шлях) // Всесвітня література в середніх навч. закл. України. — 2011. — № 10.

2013

245. **Неканонічний погляд на літературний канон і каноноборство** // Літературний процес: методологія, імена, тенденції : зб. наук. пр. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013.
246. **Тарас Шевченко і український літературний канон** (постколоніальний погляд на шкільний і вишівський куррикулуми) // Творчість Тараса Шевченка у світовому контексті: до 199-ї річниці з дня народження Т.Г. Шевченка : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Чернігів, 14–15.03.2013).
247. **Євген Маланюк (нарис життя та творчості)** // Історія української літератури XX — поч. XXI ст. : у 3 т. — Т. 1. — К. : Академвидав, 2013. — С. 259–268. — **Гриф МОНУ**.
248. **Михайло Драй-Хмара (нарис життя та творчості)** // Історія української літератури XX — поч. XXI ст. : у 3 т. — Т. 1. — К. : Академвидав, 2013. — С. 320–330. — **Гриф МОНУ**.
249. **Классика vs китч: литературный канон и литературное образование** // Текст. Язык. Человек : сб. науч. труд. : VII Междунар. конф., посвящ. 1150-й годовщине создания славянской письменности : в 2 ч. Ч. 2. — Мозырь : МГПУ им. И.П. Шамякина, 2013. — С. 224–226.
250. **Використання семантичного потенціалу художнього тексту як фермент якості зовнішнього незалежного оцінювання (тези)** // Освітні вимірювання — 2013. ЗНО як інструмент забезпечення рівного доступу до якісної освіти: оцінювання, інтерпретація, використання результатів : матер. IV Міжнар. наук.-метод. конф. (1–5 жовтня, 2013 р.) — Яремче, 2013. — С. 14–17.
251. **Використання семантичного потенціалу художнього тексту як фермент якості зовнішнього незалежного оцінювання** (стаття) // Наук. зап. НПУ ім. М.П. Драгоманова: Бюлетень. — К., 2013. — № 4.

Розділ 4
НАУКОВА ШКОЛА
Ю.І. КОВБАСЕНКА

**Кандидати наук, які захистили дисертаційні дослідження
під керівництвом кандидата філологічних наук,
професора Ю.І. Ковбасенка**

1. Горідько Ю. Філологічний аналіз художнього тексту в старших класах середньої школи (на матеріалі творів зарубіжних письменників) : дис. ... канд. пед. наук. : спец. 3.00.02 «Теорія і методика навчання (зарубіжна література)» / Ю. Горідько. — Ін-т педагогіки АПН України, 2000. — 140 с.

Горідько Юлія Леонідівна після захисту дисертації у 2000 р. працювала у Київському міжрегіональному інституті удосконалення вчителів імені Б. Грінченка на кафедрі методики викладання мов і літератур, багато часу приділяючи наданню практичної допомоги учителям зарубіжної літератури, оскільки це був новий предмет в загальноосвітніх закладах. Вона читала лекції на курсах підвищення кваліфікації вчителів, надавала методичні рекомендації щодо викладання творчості Ф. Кафки, А. Камю, Ж.-П. Сартра, С. Беккета, Е. Йонеско та ін. на сторінках журналів «Всесвітня література в середніх навчальних закладах України», «Зарубіжна література в навчальних закладах», «Українська література в школі» та газет «Перше вересня. Зарубіжна література», а також викладала «Історію німецької літератури» та «Історію італійської літератури» на факультеті зарубіжної літератури цього ж інституту.

Крім того, в цей час Ю. Горідько входила до складу спеціальної комісії МОН України з випуску підручників із зарубіжної літератури.

З 2002 р. працювала на кафедрі української філології в Київському славістичному університеті, викладала «Історію зарубіжної літератури» та деякі дотичні до цього курсу дисципліни: «Український модернізм у західноєвропейському контексті», «Література постмодернізму: архітектоніка постмодерного тексту», «Методика викладання літератури» тощо. Наукові інтереси Ю. Горідько в цей час — різновекторні. Але в основному вони стосуються компаративістичних досліджень типологічних сходжень і розбіжностей у явищах вітчизняної та світової літератур.

Ю. Горідько успішно співпрацювала з такими виданнями, як «Київська старовина», «Всесвіт», «Вікно у світ. Зарубіжна література: наукові дослідження, історія, методика викладання», «Тема». У 2008 р. опублікувала посібник «Український символізм. Антологія», виданий у Київському славістичному університеті.

З 2007 р. вона працює на кафедрі літературознавства Національного університету «Києво-Могилянська академія». Ю. Горідько викладає курс «Світова література: Романтизм. Реалізм. Ранній модернізм» на II курсі філологів та «Світову літературу» на IV курсі філософів, а також два курси у магістрів: «Український романтизм у західноєвропейському контексті» та «Німецький роман I половини XX ст.». Здійснює керівництво з написання курсових та дипломних робіт студентами-філологами.

Ю. Горідько здійснила керівництво з написання кандидатського дослідження за спеціальністю 13.00.02 «Теорія і методика навчання зарубіжної літератури», яке успішно було захищене в 2009 р. Головченко Н.І. Неводночасово виступала опонентом на захистах дисертаційних робіт за цією ж спеціальністю.

2. Бітківська Г.В. Формування літературознавчих понять в учнів 5—7 класів на уроках зарубіжної літератури : дис. ... канд. пед. наук. : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання (зарубіжна література)» / Г.В. Бітківська. — Ін-т педагогіки АПН України, 2007. — 142 с.

Бітківська Галина Володимирівна після закінчення Київського національного університету імені Тараса Шевченка працювала в загальноосвітній спеціалізованій школі «Сузір'я» м. Вишгорода Київської області. Учитель-методист вищої категорії, лауреат Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» (2001).

З 2002 р. працює на кафедрі світової літератури Київського університету імені Бориса Грінченка. У 2007 р. під керівництвом Юрія Івановича Ковбасенка захистила дисертацію на тему «Формування літературознавчих понять в учнів 5—7 класів на уроках зарубіжної літератури» за спеціальністю 13.00.02 «Теорія і методика навчання (зарубіжна література)». Г.В. Бітківська — кандидат педагогічних наук, доцент, автор підручника «Література. 9 клас» («Грамота», 2009), співавтор підручника «Література. 5 клас» (авторський колектив: О.Є. Бондарева, Н.І. Ільїнська, В.І. Мацапура, Г.В. Бітківська) («Грамота», 2013), кількох навчально-методичних посібників, автор статей з історії зарубіжної літератури та методики її викладання, докторант кафедри української літератури, компаративістики і соціальних комунікацій Київського університету імені Бориса Грінченка.

3. Скрипник Т.М. Методика вивчення старшокласниками англомовної поезії у перекладі та мовою оригіналу : дис. ... канд. пед. наук. : спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання (зарубіжна література)» / Т.М. Скрипник. — Ін-т педагогіки АПН України, 2010. — 160 с.

Скрипник Тамара Миколаївна — старший викладач кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін Європейського університету (м. Київ), автор книг «Аналіз англомовної поезії у процесі вивчення дисципліни “Світова література”» і «Поэтические контакты времен и континентов», виданої у Міжнародному Видавничому Домі (Німеччина, м. Саарбрюкен), автор статей, опублікованих у журналах України та Росії.

4. Баліна К.Н. Постмодерністська парадигма творчості Юрія Андруховича : дис. ... канд. філол. наук. : спец. 10.00.01 «Українська література» / К.Н. Баліна. — Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. — 150 с.

Баліна Катерина Никифорівна — учитель-методист ЗОШ № 29 Оболонського району м. Києва, викладач світової літератури, української мови та літератури, двічі лауреат конкурсу «Учитель року» у номінації «Зарубіжна література» (2001, 2007 рр.), має дві вищі освіти. К.Н. Баліна є автором багатьох методичних комплектів з розробки тестових завдань для уроків світової літератури, співавтором чинної Програми із зарубіжної літератури для 5—11 класів (керівник авторського колективу — Ю.І. Ковбасенко), співавтором підручників «Українська література» (6—9 кл.) для шкіл з мовами національних меншин. У 2010 р. вступила до аспірантури Київського університету ім. Б. Грінченка. У січні 2012 р. захистила кандидатську дисертацію за темою «Постмодерністська парадигма творчості Юрія Андруховича». Науковий ступінь кандидата філологічних наук дав більшу можливість реалізувати свій творчий потенціал в освітніх технологіях. Нині К.Н. Баліна — методист відділу суспільно-гуманітарних навчальних предметів УЦОЯО.

5. Дячок С.О. Інтертекст у поезії Ліни Костенко : дис. ... канд. філол. наук. : спец. 10.00.01 «Українська література» / С.О. Дячок. — (Здобувач).

Дячок С.О. — учитель-методист Колиндянської ЗОШ І—ІІІ ступенів Чортківського району Тернопільської області, викладач світової літератури, трудового навчання, лауреат конкурсу «Учитель року» у номінації «Світова література» (2011), переможець Х (ювілейного) Всеукраїнського огляду-конкурсу «Панорама творчих уроків» (2011).

Вона є активною учасницею всеукраїнських та міжнародних наукових конференцій (МНК «Англійський ренесансний Парнас: В. Шекспір та його сучасники», в рамках якої відбувся Всеукраїнський семінар «В. Шекспір в парадигмі шкільної освіти» (Класичний приватний університет, м. Запоріжжя, 22–25.09.2011 р.); ВНК «Класична спадщина й сучасний літературний процес», в рамках якої відбувся науково-практичний семінар «Актуальні проблеми інтерпретації класичної спадщини в середній школі» (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 27–28.09.2011 р.); ВНК «II Султанівські читання. Актуальні проблеми викладання літератури у середній та вищій школі» (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ, 21–22.10.2011 р.); IV МНМК «Освітні вимірювання — 2013: ЗНО як інструмент забезпечення рівного доступу до вищої освіти і оцінювання якості освіти» (м. Яремче, 1–5.10.2013 р.)).

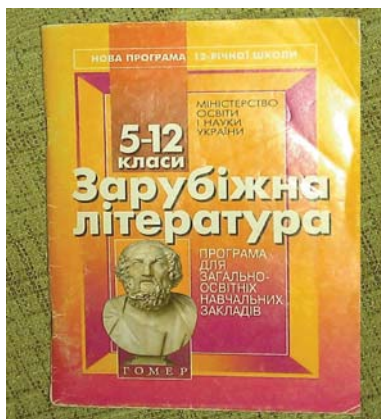
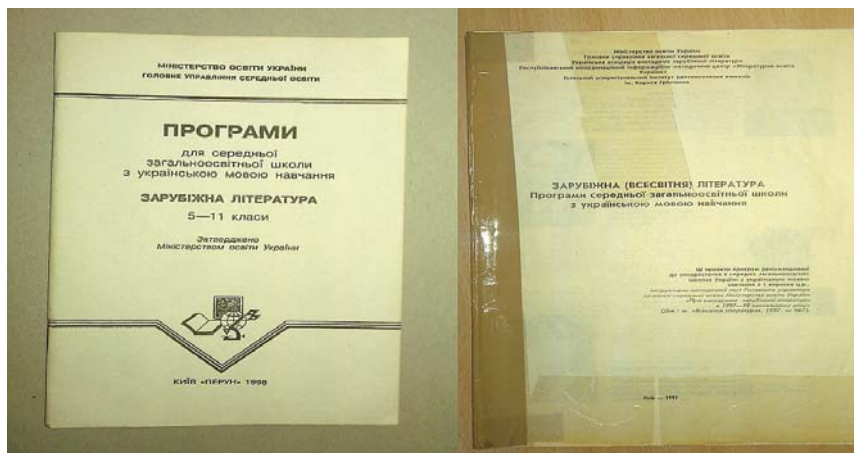
Дячок С.О. — авторка трьох десятків наукових статей, конспектів уроків та методичних рекомендацій, опублікованих у фахових виданнях: «Всесвітня література у сучасній школі», «Зарубіжна література у школах України», «Зарубіжна література у школі», «Світова література». Її посібник «Урок світової літератури і комп'ютер. Конспекти уроків. 5–11 класи» двічі перевидавався, пройшов апробацію та схвалений комісією Тернопільського ОКІППО.

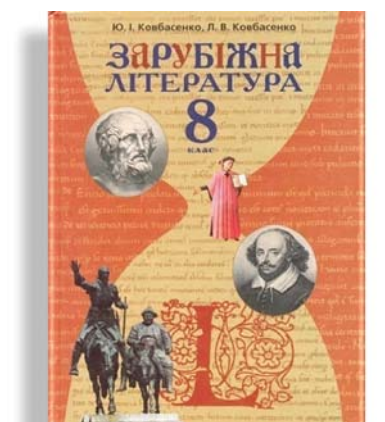
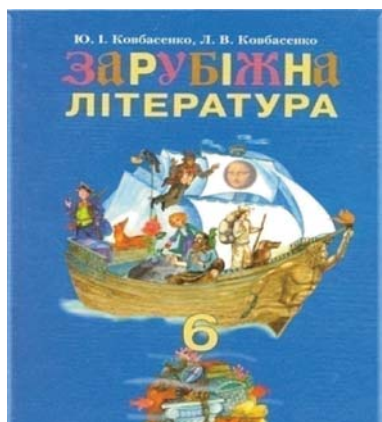
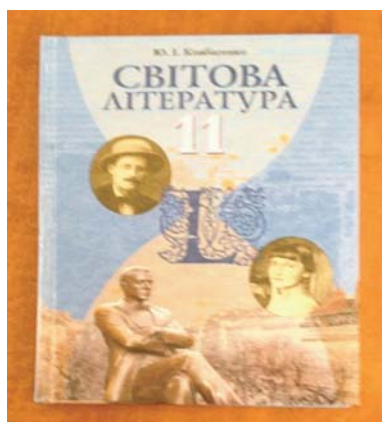
Із 2012 р. вона — здобувач кафедри світової літератури Київського університету імені Бориса Грінченка, працює над кандидатською дисертацією на тему «Інтертекст у поезії Ліни Костенко».

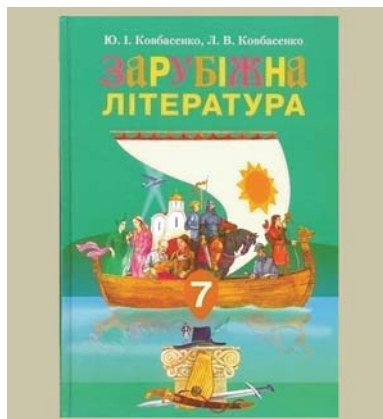
Дячок С.О. — експерт УЦОЯО, учений секретар Української асоціації викладачів зарубіжної літератури.

Розділ 5
ФОТОГАЛЕРЕЯ

**Обкладинки підручників та навчальних програм,
автором яких є Ю.І. Ковбасенко**

З особистого архіву Ю.І. Ковбасенка

Ю.І. Ковбасенко, О.Є. Бондарєва, С.В. Соколовська, С.А. Калашнікова

Кафедра світової літератури Гуманітарного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка

Кафедра світової літератури Гуманітарного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка

Акція Української асоціації викладачів зарубіжної літератури «Конкретна допомога — конкретному вчителю», м. Новгород-Сіверський, 1999 р.: Ю. Ковбасенко, І. Ненько, О. Загорулько, І. Ковбасенко, Д. Чередниченко

Перший державний екзамєн на факультеті всесвітньої літератури КМПУВ ім. Б.Д. Грінченка, 1998 р.: голова комісії Д. Наливайко, декан Ю. Ковбасенко, доцент Ю. Горідько

Біля витоків викладання зарубіжної літератури
в середній школі — «порцелянова зала» НСПУ, 1999 р.:
Ю. Ковбасенко, В. Муратова, А. Кочур

На ювілейній конференції на честь 70-річчя академіка В. Маранцмана,
РФ, м. Санкт-Петербург, 2002 р.: В. Маранцман, Ю. Ковбасенко

«Тридцять років потому...» Перша після 30-річної перерви зустріч колишніх дисидентів, «українських націоналістів» Г. Аврахова і Д. Наливайка, «викритих» у 1960-х роках КДБ СРСР у Ніжинському ДПІ, пізніше відповідно доцента і професора факультету всесвітньої літератури КМІУВ ім. Б.Д. Грінченка

І Всеукраїнський конкурс «Учитель року» в номінації «Зарубіжна література», ініційований УАВЗЛ, м. Житомир, 2001 р.
Члени журі: І. Переденко, Т. Полякова, Ю. Ковбасенко, Л. Мельникова

Зустріч автора програм та підручників з освітянами Львова, 2005 р.
(біля пам'ятника Св. Георгію-переможцю)

Кафедра мов і літератур КМІУВ ім. Б. Грінченка
(завідувач — Ю. Ковбасенко)

Зустріч автора програм та підручників
з освітянами Полтавщини, 2006 р.

Зустріч автора програм та підручників
з освітянами Запоріжжя, 2007 р.

Конференція пам'яті М. Борецького, м. Дрогобич, 2011 р.

Із керівниками освіти Голованівщини, Кіровоградська обл.

120-річчя П. Тичини. Музей у Пісках, 2011 р.

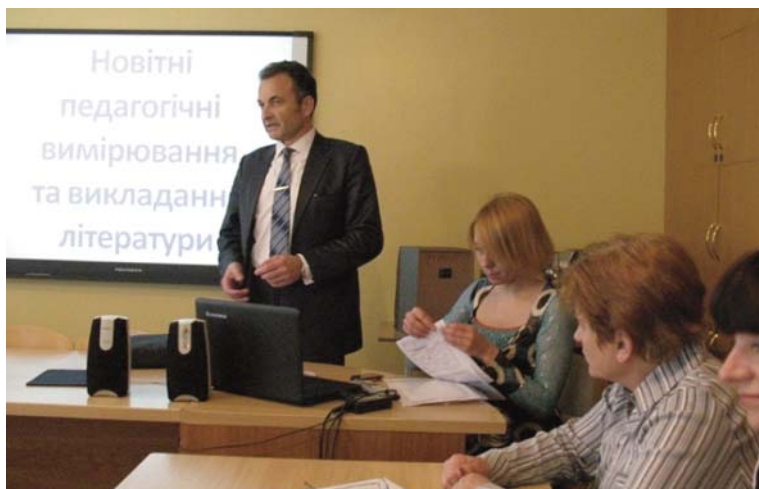

Голова журі Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» в номінації «Світова література», м. Полтава, 2011 р.

Голова журі. Кава-брейк

На Шекспірівській конференції, 2012 р.

Чернігівські зустрічі, 2012 р.

Хліб-сіль на Чернігівщині

З А. Кочуром
в бібліотеці НАУКМА

Дозвілля кафедри світової літератури Гуманітарного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Вінниця, 2013 р.: Т. Твірітінова, Ю. Ковбасенко, Л. Анісімова

Міжнародна конференція
«Текст. Язык. Человек», м. Гомель, 2013 р.: Т. Твірітінова,
Ю. Ковбасенко

На лекції

Біля пам'ятника А. Штраусу,
Австрія, 2013 р.

Музей Булгакова, м. Київ

Вдома... «Софокл и Гамсун, Едгар По і Гете, Толстой глибокий і Гюго буйний, Петрарчині шліфовані сонети, і Достоевський, грішний і святий, — усі книжки, усі земні поети, — усі зрідні душі його живій. Бо всі вони — лиш відблиски одного, одного Сонця — Духу Світового» (М. Рильський)

Зустріч із членами журі і лауреатами премії Г. Кочура за кращий художній переклад, Київський університет імені Бориса Грінченка, 2013 р.: М. Кочур, А. Кочур, В. Ткаченко, О. О'Лір, М. Стріха, О. Невмержицька, Ю. Ковбасенко

На могилі Т.Г. Шевченка

Завжди на зв'язку

Семінар за ЗНО, П'ятихатки, 2013 р.

У професорській мантиї

Міжнародна конференція,
Карпати, 2012 р.

Професор Ю.Л. Булаховська (донька академіка Л. Булаховського)
на своїй рідній кафедрі

Академік Булаховська дарує книжки бібліотеці
Київського університету імені Бориса Грінченка

Апробація підручника для 10 класу в школах
Оболонського району м. Києва: І. Кузьменчук, Н. Роховарх,
Г. Бітківська, К. Баліна, Г. Шовкопляс, Ю. Ковбасенко

Об'єднуючи зусилля гуманітаріїв: творча зустріч
в Київському університеті імені Бориса Грінченка, 2013 р.:
А. Кочур, М. Кочур, Д. Степовик, Ю. Ковбасенко

Ріка Геракліта: новий поштовх НСПУ і УАВЗЛ,
обговорення нових проєктів, 2013 р.

Шекспірівський форум, м. Запоріжжя, 2012 р.:
С. Дячок, О. Невмержицька, Н. Торкут, А. Дзик, Ю. Ковбасенко

У колі співробітників УЦОЯО та УДПУ ім. М.П. Драгоманова
після отримання сертифікатів USETI, 2013 р.

ЗМІСТ

Від упорядників	4
Розділ 1. Вітання до ювілею	5
Розділ 2. Ковбасенко Юрій Іванович. Основні дати життя та діяльності	35
Розділ 3. Показчик наукових праць Ю.І. Ковбасенка	37
3.1. Автореферат та дисертація на здобуття наукового ступеня	37
3.2. Підручники, посібники, програми.	37
3.3. Публікації у наукових, науково-методичних та періодичних виданнях	43
Розділ 4. Наукова школа Ю.І. Ковбасенка	59
Розділ 5. Фотогалерея	63

Довідкове видання

Серія

**«Вчені — ювіляри Київського університету
імені Бориса Грінченка»**

Випуск 20

Ковбасенко Юрій Іванович

Біобібліографічний показник

За зміст та якість поданих матеріалів відповідають упорядники.

Видання підготовлене до друку
в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка

Завідувач НМЦ видавничої діяльності,
директор видавництва *М.М. Прядко*

Головний редактор *Т.В. Карбовнича*
Редактор *Н.І. Гетьман*
Дизайнер *Т.В. Нестерова*
Верстальник *В.І. Скрябіна*

Поліграфічна група: *А.А. Богадельна, Д.Я. Ярошенко,
О.М. Дзень, Г.О. Бочарник, В.В. Василенко*

Підписано до друку 01.11.2013 р. Формат 60х84/16.
Ум. друк. арк. 5,11. Обл.-вид. арк. 4,72. Наклад 30 пр. Зам. № 3-212.

Київський університет імені Бориса Грінченка. 04053, м. Київ, вул. Воровського, 18/2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи Серія ДК № 4013 від 17.03.2011 р.

Попередження! Згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права» жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена на будь-яких носіях, розміщена в мережі Інтернет без письмового дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка й авторів. Порушення закону призводить до адміністративної, кримінальної відповідальності.